РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 3-го МАЯ 1919. Ч. 52. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, MAY 3, 1919. No. 52.

ПЕРЕГОВОРИ З НІМЕЦЬКИМИ ДЕЛЄҐАТАМИ РОЗПОЧАЛИ СЯ.

Українська делєґація в дорозі до Парижа на переговори в справі розєму з Польщею.

Поляки не годять ся на рішенє мирової конференції щодо східних границь Польщі.

УКРАЇНСЬКА МИРОВА ДЕЛЄҐАЦІЯ ПРИЗНАНА УРЯДОВИМ ПРЕДСТАВНИЦТВОМ УКРАЇНИ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКА МИРОВА ДЕЛЄҐАЦІЯ ПРИЗНАНА УРЯДОВО ПРЕДСТАВНИЦТВОМ УКРАЇНИ НА МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Сидоренко має предложити на мировій конференції домаганя Українців щодо східної Галичини.

ПАРИЖ, 1. мая. — Українська мирова делєґація, яка перебуває тепер в Парижи, зістала урядово признана представництвом України на мировій конференції.

Голову української мирової делєґації, Сидоренка, запрошено перед комісію мирової конференції для справ Польщі, щоби він предложив з української точки погляду справу щодо східної Галичини.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ В ДОРОЗІ ДО ПАРИЖА.

Має розпочати переговори в справі розєму між Українцями і Поляками.

ПАРИЖ, 1. мая. — Українська делєґація находить ся в дорозі до Парижа, щоби розпочати тут переговори в справі заключеня розєму між Україною і Польщею.

На чолї делєґації стоїть др. Михайло Лозинський. Се перша урядова репрезентація, вислана до Парижа українським правительством.

Є надія, що переговори доведуть до вдоволяючого і остаточного полагодженя спору між обома державами.

ПОЛЯКИ НЕ ЗГОДИЛИ СЯ НА РІШЕНЄ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЩОДО СХІДНИХ ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ.

Заявили, що польські війска будуть продовжати воєнні операції на сходї.

ВАРШАВА, 30. цьвітня. — Польща є невдоволена з рішеня, яке повзяли мирові делєґати в Парижи в справі її східних границь, і вона відмовить ся його приймити, як се доносять нині з урядових кругів. Польські війска будуть продовжати свою успішну кампанію.

Польські війска, які борють ся у східній Галичині проти Українців, змусили українські війска до утечі, увільняючи Львів від небезпеки занятя його Українцями.

ПРЕМІЄР ГОЛУБОВИЧ ПРИЗНАЄ, ЩО МИРОВИЙ ПЛЯН ПРЕЗ. ВІЛСОНА Є ОДИНОКИЙ,

який може довести до полагодженя спорів між Українцями і Поляками.

СТАНИСЛАВІВ, 2. цьвітня. — „В нас нема анархії і анї слїду з большевизму", — заявив др. Сидір Голубович, премієр західно-української републики, в розмові з кореспондентом „Асошіейтед Прес". — „Щойно недавно прогнали ми двох московських аґітаторів, які дістали ся тут, удаючи членів товариства Червоного Хреста. Ми були би раді, коли би місія аліянтів загостила до нас і своїми власними очима побачила се, що в нас дієть ся.

„Дотепер кореспондент „Асошіейтед Прес" є взагалі першим заграничним кореспондентом, якого вислано до нас. Нашим бажанем є, щоби Американці довідали ся, що ми є народом, який домагаєть ся своїх прав, і є готовий за них положити своє житє. Ми є лише простий, звичайний собі нарід, без ніяких аристократичних забаганок.

„Ми віримо, що етнольоґічний плян президента Вілсона може одиноко довести до полагодженя тих спорів. Ми готові згодити ся на всякий справедливий поділ, переведений людьми, які не є до справи упереджені і є добре з нею обзнакомлені".

Премієр Голубович говорив відтак про причини невдачі місії аліянтів, яка не змогла полагодити спору між Поляками і Українцями щодо нафтових теренів, що було одною з головних причин боротьби о посїданє міста Львова. Він вияснив причину, задля котрої Українці не хотїли згодити ся на жаданє комісії аліянтів, яка домагала ся здержаня боротьби проти Поляків. Комісарі аліянтів були іменно сторонничі, пособляючи в користь Поляків.

„Під теперішну пору є дві України", говорив дальше премієр Голубович. „Одна з них обіймає 5 міліонів Українців у східній Галичині; друга числить поверх 30 міліонів Українців і обіймає українські землї давної Росії, з Києвом яко столицею. Дня 3. січня проголошено злуку обох Україн і теперішнє відношенє між обома має характер федеративних держав. На чолї стоїть директоріят, зложений з 5 членів під проводом ґен. Петлюри; один член є нашим представником, а прочі 4 члени в директоріятї є представниками великої України.

„Наші взаємини полягають під теперішну пору у вимінї товарів. Велика Україна доставляє нам цукор, пшеницю, шкіру і гроші. На чолї української армії стоїть ґен. Греків, хоч наші війска стоять під окремою командою.

„Під сю пору ми боремо ся проти Поляків, підчас коли другі борють ся проти большевиків, які мають у своїх руках Київ. Однак між нашими війсками є чимало козаків з Полтави і з инших сторін України. Ми є рішучо тоїсамої народности, що й київські Українці, говоримо тоюсамою мовою і маємо тїсамі звичаї. Одинока між нами ріжниця є ріжниця щодо віроісповіданя. Ми є переважно грецько-католицької віри, підчас коли населенє великої України є віри православної. Замітити тут треба, що в нас є свобода всякої віри".

В часї погромів в Пинску згинуло 56 Жидів.

ЛОНДОН, 1. мая. — Підчас погромів в Пинску убито 56 Жидів, як се доносить центральне бюро сіоністичної орґанізації на підставі вістий, одержаних з Копенгаґен.

Сорок Жидів польські місцеві військові власти увязнили. З увязненими обходжено ся в нелюдський спосіб. Три женщини побито; одна з них, учителька, збожеволіла.

Військовий командант зажадав контрибуції у висоті 25.000 долярів, грозячи, що вистріляє жидівських провідників, коли гроші в протягу 24 годин не будуть зложені.

БОЛЬШЕВИКИ ОПОРОЖНЮЮТЬ ПЕТРОҐРАД.

Фінці є певні, що Петроґрад небавом буде відобраний з рук большевиків.

АБО, Фінляндія, 30. цьвітня. — З достовірних жерел доносять, що большевики опорожнюють Петроґрад. Большевики затаюють перед населенєм Петроґраду свою невдачу в олонецькій ґубернії (на північ від Петроґраду). Фінці заявляють, що в протягу кількох тижнів Петроґрад упаде.

Фінсько-російські війска мали заняти Петроґрад.

ЛОНДОН, 1. мая. — Непотверджена доси вістка доносить, що фінсько-російські війска, які оперують спільно з аліянтами на північно-російськім боєвім фронті, заняли Петроґрад.

Анґлійський головний штаб не одержав про се жадних вістий і вважає сю вістку за передчасну.

(Перед кількома днями була телеґрама, що армія фінських добровольців заняла місто Олонець, столицю олонецької ґубернії, положеної на північ від Петроґраду).

Успіхи большевиків на полудни, а невдача на західнім фронті.

ЛОНДОН, 30. цьвітня. — Урядовий большевицький рапорт з неділї доносить, що успіхи большевицьких війск на полудневім фронті зрівноважили невдачі на західнім фронті.

В звіті говорить ся, що большевицькі війска були приневолені опорожнити Серґієвск і Христопіль.

На полудневім фронті в околиці Бахмута большевицькі війска здобули Корсунь, перейшли ріку Донець і заняли стації здовж зелїзничого шляху, який веде на північ. В околиці Тихолїєтска большевицькі війска перемогли своїх противників, беручи 3.000 полонених, і заняли майже всі переходи через ріку Манич (в Донщині).

Побіда большевиків коло Оренбурґа.

ЛОНДОН, 30. цьвітня. — Російська бездротна телеґрама доносить про побіду большевицьких війск на північний захід від Оренбурґа над армією Колчака. Большевицькі війска розбили четверту армію Колчака, зложену з 8 полків, беручи поверх 1.500 в полонених.

Головного команданта сибірської пятої дивізії взяли большевики в полон. Большевицький рапорт доносить, що береги ріки Сальмиша були вкриті трупами. Начислено їх поверх 600. Богато неприятельських жовнірів потонуло в ріці після рукопашної боротьби.

Троцький орґанізує нову армію.

КОПЕНГАҐЕН, 1. мая. — Саветське правительство Росії робить всі можливі зусиля, щоби зорґанізувати достаточно сильну армію до переведеня наступу проти війск адм. Колчака у східній і полудневo-східній Росії, як се доносить телеґрама з Лїбави.

Большевицький міністер війни, Лев Троцький, видав відозву до всіх орґанізацій, в якій говорить: „Конечним є побити Колчака в як найкоротшім часі". Троцький плянує змобілізувати в Москві 10% членів робітничих союзів і 20% комуністів.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЧЧИНА В ПЕРЕДОДНИ НОВОЇ КРІЗИ.

Теперішнє умірковане правительство буде мусіло зробити місце більше радикальному.

БЕРЛІН, 30. мая. — З політичних кругів доносять, що теперішнє умірковане правительство німецьке правдоподібно уступить, а його місце займе нове правительство, зложене з більше радикальних елєментів.

Ходить чутка, що в слїдуючім тижни установчі збори будуть перенесені з Ваймару до Берлїна.

Незгода між членами правительства.

БЕРНО, 1. мая. — До поважних ріжниць прийшло між членами німецького правительства і треба кождої хвилї надіяти ся значних змін в його складі, як се доносять телеґрами з Берлїна.

Спір між головою розємчої комісії, Ерцберґером, і головою мирової делєґації, ґр. Брокдорфом Ранцавом, може спричинити крізу.

Крім того прийшло до поважного спору в полагодженю проблемів внутрішної політики. Богато соціялістів більшости є готових співділати зі соціялістами независимими, щоби в сей спосіб охоронити Німеччину перед большевизмом. Провідники независимих соціялїстів є за утворенєм нового правительства, яке опирало би ся на робітничих радах. Роблять змаганя, щоби провідники независимих соціялїстів, Гуго Гаазе і Брайтшайд, війшли в склад коаліційного кабінету.

Центральна рада робітнича мала би заступити місце теперішних установчих зборів. У плянї є перевести соціялїзацію на великі розміри.

Здавлене большевицької революції в Монахії.

КОПЕНГАҐЕН, 1. мая. — „Берлїнґске Тіденде" доносить, що монахійське комуністичне правительство зістало повалене. Богато комуністів покарано смертию або злїнчовано.

Гофман не згодив ся на розем.

КОПЕНГАҐЕН, 1. мая. — Монахійські телеґрами доносять, що баварський премієр Гофман не згодив ся на предложенє монахійського комуністичного правительства, яке хотїло заключити розем, але зажадав безуслівної здачі.

Правительственні війска окружають Монахію щораз тїснійшим перстенем, як се доносять вісти з Берлїна. Села Шенґав і Умфінґ здобули правительственні війска без жадних жертв в людях. Сї села є віддалені від Монахії всего 40 миль.

Упадок Спартаків в Гамбурґу і Бремен.

БЕРЛІН, 29. цьвітня. — Загальний страйк в горішнім Шлеску скінчив ся. Власти увязнили головних спартацьких аґітаторів. Робітники вернули назад до праці в копальнях.

Положенє в Бремен поправило ся. Важнійших провідників Спартаків, які тероризували місто, увязнено.

В Гамбурґу правительственні війска увязнили 60 провідників Спартаків, здобувши їх головну кватиру.

Німецькі установчі збори будуть 6. мая голосувати в справі мира.

БЕРЛІН, 1. мая. — Німецькі установчі збори будуть вже слїдуючого тижня перенесені з Ваймару до Берлїна, як се доносить „Берлїнер Таґеблят".

Загально сподіють ся, що дня 6. мая німецькі установчі збори переведуть голосуванє в справі мирового договору.

Коли інформації „Берлїнер Таґебляту" є правдиві, то за тиждень сьвіт довідаєть ся, чи Німеччина підпише мир, чи його відкине.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Італійці висадили війска в Дальмації.

КОПЕНГАҐЕН, 1. мая. — Італійські війска висїли в Себеніко і Зара, на східнім побережи Адрійського моря, як се доносить телеґрама зі Спалято.

Італійські війска посувають ся на схід.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З НІМЕЦЬКИМИ ДЕЛЄҐАТАМИ РОЗПОЧАЛИ СЯ.

Мирові услівя будуть предложені Німцям в суботу або в понедїлок.

ВЕРСАЛЬ, 1. мая. — До першої стрічі між делєґатами союзних держав і Німеччини прийде нині пополудни.

Перша стріча в палаті Тріянон буде тривати коротко. Німецькі делєґати предложать свої леґітимації. Сподіють ся, що провіренє і потверджене леґітимацій займе 24 годин. На чолї німецької делєґації стоїть німецький міністер загр. справ Брокдорф-Ранцав; головою комісії для провіреня леґітимацій є Жіль Камбон.

Мирові услівя, які є вже на укінченю, будуть предложені німецьким делєґатам в суботу, а найдальше в понедїлок.

Цїлий мировий договір обіймає 40.000 слів. Половина його змісту зістала вже переслана телеґрафічно до Вашінґтону.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Угорські большевики просять о розем.

ЛОНДОН, 1. мая. — Угорське комуністичне правительство зробило румунському правительству предложенє в справі безпроволочного заключеня розєму, признаючи за те територіяльні користи.

Угорське комуністичне правительство віднесло ся з подібним предложенєм також і до правительства сербського, як се доносить бездротна телеґрама з Будапешту.

Французи мають намір обсадити Будапешт.

ЛОНДОН, 30. цьвітня. — Віденський кореспондент „Дейли Телеґраф" доносить, що аліянти полишили Франції вільну руку щодо Угорщини. Є велика правдоподібність, що французькі війска обсадять Будапешт. В тій цїли французькі війска переведуть на Будапешт спільний наступ рівночасно з румунськими, полудневo-славянськими і чеськими війсками. Французьке правительство має намір установити на Угорщині військову диктатуру, аж доки не буде утворене конституційне правительство.

Хоч в тій справі не одержано доси жадного урядового повідомленя, то все вказує на те, що такий плян буде небавом переведений в житє.

Наступ Сербів, Румунів і Чехо-Словаків на Будапешт триває дальше.

ВІДЕНЬ, 1. мая. — Угорський урядовий військовий рапорт з 30. цьвітня доносить, що війска французько-сербські, румунські і чесько-словацькі продовжають свій наступ на Будапешт.

Румунські війска заняли Мезетур, 80 миль на полудневий схід від Будапешту.

Чесько-словацькі війска наступають на Будапешт від північного сходу. Мадярські війска опорожнили місто Чап.

Мадяри, які жиють в Букарештї, видали відозву до Мадярів в Румунії, щоби бороли ся в рядах румунських війск проти мадярського комуністичного правительства, як се доносить телеґрама з Букарешту.

„Несовісні аґітатори, здобувши власть, привели наш край до руїни", говорить ся у відозві. „Мадяри! До боротьби проти самозванців, які тут згромадили ся зі всїх сторін сьвіта!"

Кількасот Мадярів вступило до румунської армії, щоби бороти ся проти большевиків, як се подають одержані вісти. Вісти також доносять, що мадярське населенє по селах і містах, увільнених Румунами зпід тиранії большевиків, є обурені на угорську червону армію, яка підчас свого відвороту упроваджує сотки мадярських горожан яко закладників і нищить села, забираючи средства поживи.

Поголоска про упадок угорського комуністичного правительства.

БЕРЛІН, 1. мая. — Угорське комуністичне правительство зістало повалене, як се доносять берлїнські часописи на підставі вістий, одержаних з Відня.

Угорський міністер загр. справ, війни і поживи прибули зі своїми родинами до Відня і припускають, що вони збігли з Будапешту.

600 визначних Мадярів увязнено яко закладників.

ЛОНДОН, 30. цьвітня. — Угорські комуністичні війска опорожнили місто Карчат, 85 миль на полудневий схід від Будапешту, уступаючи перед переважаючою силою румунських війск, як се доносить угорський урядовий рапорт з Будапешту.

Румунські війска посувають ся долинами рік чимраз близше в напрямі Будапешту.

Телеґрама з Будапешту доносить, що в Будапештї большевицькі власти увязнили поверх 600 визначнійших осіб, між тими банкирів, промисловців, редакторів і бувших членів кабінету міністрів.

Між увязненими находять ся: ґр. Альберт Апоні, бувший премієр; ґр. Гадік, бувший міністер поживи; барон Гатвані і його жінка; ґр. Нако, жінка бувшого ґубернатора Фюме; всї члени палати торгозельної, 11 редакторів і богато банкирів. Бувшого головного прокуратора Штайсля покарано смертию, а десять инших осіб засуджено на досмертну вязницю.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРИЗНАНЄ УКРАЇНСЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЄҐАЦІЇ В ПАРИЖИ.

Саме прийшла з Парижа отся телеґрама:

ПАРИЖ, дня 1. мая. — **Українську делеґацію, яка тепер є в Парижи, признано формально яко репрезентацію України на мировій конференції.**

Д. Григорія Сидоренка, президента делеґації, запрошено, щоби прибув на засіданє комісії для польських справ при мировій конференції та виснив українське становище у справі східної Галичини.

Друга телеґрама з Парижа звучить:

ПАРИЖ, дня 1. мая. — Українська делеґація є в дорозі до Парижа, щоби зачати мирові переговори в справі перемиря між Україною і Польщею. Головою сеї делеґації є д. **Михайло Лозинський**. Се перша урядова репрезентація, яку українське правительство вислало сюди.

Сподівають ся, що вислідом сеї конференції буде вдоволяюча і остаточна умова для здержаня війни між двома державами.

Сі вістки відрадні для українського народу.

Як звісно, українська република вислала була мирову делеґацію під проводом д. Григорія Сидоренка і д-ра Василя Панейка вже давно. Спершу сеї делеґації французькі власти не хотіли навіть пустити на територію Франції і держано її на границі довший час. Опісля на її протест до президента Вілсона, на його вставленє допущено її до Парижа, однак таки не признано урядово. Так було кілька місяців. Всі заходи розбивались через спротив французького правительства, котре слухало підшептів московських панів, як Сазонов, Бахметєв, князь Львов і инші, які приїхали до Парижа заступати „цілу Росію", діставши „власть" від усяких Денікінів, Краснових і Колчаків; або вшехполяків, як Падеревскі, Дмовскі, ґраф Собаньскі і т. п., які представляли перед французьким правительством конечну потребу „відбудованя" великої, історичної і сильної Польщі, при помочи забору, коштом народів, яким судилось сусідувати з Польщею, а в інтересі польських панів.

Такі пляни, рисовані на мапах, а мальовані в красних словах і при низких уклонах, незвичайно подобались французьким міністрам, хоч добре вони бачили, як Американці й Анґлійці з усьмішкою і з укоса на все те глядїли.

Аж як Денікін „посрамив ся" зі своєю „стотисячною армією", а Французи мусїли втікати з України, зачало свитати иншим сьвітлом у фрацуських міністерствах. Рожеві надії на московських і польських панів розійшли ся, а виступила немилосерна дійсність, дійсність, яка велить числитись **з народом, а не з панами.**

Прийшла поволи надума, а за нею повільна зміна політики.

Телеґрама, яку подаємо на початку, говорить, **що вже признано мирову делеґацію української републики під проводом д. Григорія Сидоренка, та що його запрошено, аби представив комісії мирової делеґації українське становище у справі східної Галичини.**

Для признаня української мирової делеґації — як нам доносять з Парижа — найбільше зробила американська мирова делеґація під проводом президента Вілсона, перед якою вставляв ся у сій справі особливо конґресмен **Джеймс А. Геміл.**

Американська делеґація, а також і анґлійська, стоять за тим, аби східна Галичина була злучена з Україною, а польські дикі претенсії до нашого краю доси підпирала тільки Франція.

Українська мирова делеґація представить своє ясне становище перед комісією мирової конференції. Вона скаже, що **східна Галичина не належить до нікого иншого тільки до того українського народу, який її замешкує, і лише і єдино той нарід самий має право рішати про себе і про державну самостійність або приналежність свого краю. Се він вже сказав, зорґанізувавши галицьку Україну в окрему републику і злучивши її з київською Україною, а польський оружний напад обі злучені републики будуть відпирати, мимо того, що мусять ще також боронитись проти нападів большевицьких.**

За сим стоїть і Америка, а також і Велика Британія; як же і Франція стане по українській стороні, то Польща останеть ся сама яко середновічна заборча шляхотська „ржечпосполіта", яка мусить програти свою заборчу війну.

* * *

Для веденя мирових переговорів між Україною і Польщею приїхала вже до Парижа — як доносить друга подана в горі телеґрама — **окрема делеґація під проводом д-ра Михайла Лозинського,** бувшого політичного редактора українського дневника „Діла" у Львові.

Се є спеціяльна делеґація для українсько-польських мирових переговорів, яка мала би заключити перемирє, на підставі котрого обі держави опісля заключили би між собою мир.

Нема сумніву, що як українська мирова делеґація під проводом Сидоренка так і делеґація під проводом д-ра Лозинського не відступить від українського становища, а саме, що галицька Україна має повне право злучитись з київською Україною, і що ніхто не сьміє їй того права відмовляти та робити на нього замах.

Коли ж уже українська република позбудеть ся польського наїзду, то вже лекше прожене також і большевицьких наїзників з цілої України.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100,000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

З УКРАЇНСЬКОГО ПРЕСОВОГО БЮРА В ПАРИЖИ.

BUREAU UKRAINIEN DE PRESSE,
28 rue Pauquet, XVI Arr., : : : Paris, France.

Париж, дня 10. цьвітня 1919.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ДО ПРАВИТЕЛЬСТВ АЛІЯНТІВ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Уповажнено нас оголосити копію телеґрами висланої дня 6. с. м. державним секретаріятом західної території української републики до правительств аліянтів і Злучених Держав, яка звучить:

„Польське правительство, наділене особлившою протекцією, якою воно тішить ся у правительств аліянтів, котрі уважають Польщу забором проти російських саветів, одержало всю можливу поміч на скріплене польської армії, яку заосмотрено в провіянти, в оружє й амуніцію. На ділі польська армія веде війну не лише проти саветської Росії, але й проти української републики, на галицькім фронті і на північним. Те все діеть ся під пору, коли українські війска доносять цілий тягар страшної, а все таки побідної боротьби проти війск саветської Росії. В сей спосіб українська армія позбавлена всякої помочи зі сторони правительств аліянтів, бореть ся і з саветською Росією та з польською армією, яка, одержуючи поміч і піддержку аліянтів в цїли боротьби із саветською Росією, — уживає сеї помочи проти нашої української території. Бачучи, що з дня на день українська армія занята щораз більше у війні проти саветської Росії — Поляки знехтували телеґраму найвисшої ради з дня 19. марта, і відмовились підписати перемирє та дальше ведуть війну на цілім нашім галицькім фронті.

„Звертаючи Вашу увагу на сей стан річи, осьміляємо ся просити Вас, щоб Ви були добрі приказати спинити війну на фронті в Галичині, на підставі Вашої телеґрами з дня 19. марта, і рівночасно просимо о технічну поміч для наших армій в їх боротьбі проти саветської Росії".

ПРИКАЗ ҐЕНЕРАЛА ПАВЛЕНКА ДО УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСКА В ГАЛИЧИНІ.

Довідую ся, що певні темні аґітатори розповсюднюють фальшиві вістки про ціль українського руху, який вони представляють за большевицький. **Отсим я заявляю, що цїлию сего руху є злука цілого українського народу й утворене народної републики, в якій право і порядок мають заняти перше місце.**

Яко старий жовнїр і головний вожд українського війска, яке бореть ся в Галичині, я отсим заявляю, що хто буде ширити большевицькі кличі, або ширити неправдиві відомости між мешканцями, той буде суджений яко зрадник держави, з цілою строгостию мілїтарних прав.

(Підписано) Ґенерал **Павленко.**

САВЄТСЬКА АРМІЯ НА УКРАЇНІ ПОБИТА.

Берно, дня 7. цьвітня 1919. — Доносять із Станиславова: У східній Україні савєтська армія піддалась Українцям недалеко Ковля. 35 гармат забрано. Большевицькі відділи піддають ся ґрупами по кількасот осіб.

НА КУБАНІ.

Ґенерал **Петлюра,** головний командант українських війск і член Директоріяту, вислав бездротну телеґраму до Катеринодару (столиці Кубані), до президента Української Ради на Кубані, **д. Рабовила,** а також до полковника **Филимонова,** атамана козаків сего краю, з привітом і приреченєм, що вкоротці буде утворена зєдинена демократична українська република.

Телеґрама звучить:

„Републиканська армія України посилає своє братнє поздоровленє українським козакам Кубані, нащадкам славного Запорожа. Український нарід, що творить національну єдність, надієть ся, що від ріки Сяну в Галичині аж по Кубань на Кавказі буде лиш одна Україна, якої нарід буде одиноким власником. В імени армії української народної републики здоровлю Вас, славні Козаки. Петлюра".

РОЗМОВА АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА З ҐЕНЕРАЛОМ ПАВЛЕНКОМ.

(Залучену статю написав кореспондент Зєдиненої Преси, котрий був висланий на Україну, щоби провірити факти, відносячі ся до спору про галицькі нафтові терени, які дали почин до боротьби між Поляками й Українцями. Трудности в способі доручуваня його депеш з України були такі великі, що треба було послугувати ся курієром (післанцем) з Відня до Парижа, і слідуюча статя була вислана сею дорогою).

ГОЛОВНА КВАТИРА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ. Ходорів, дня 15. марта. — Ґенерал Павленко, командант західно-української армії, пропонує, щоби аліянти помогли Українцям поборювати большевиків, а також щоби полагодили спір між Україною і Польщею в справі галицьких нафтових теренів.

Погляд Павленка.

Павленко говорив: „Побити большевицьких наїзників на Україну не було би трудно, як би аліянти допомогли нам зорґанізувати наші засоби і як би полагодили спір про галицькі нафтові терени, через що увільнили би західно-українську армію, яка могла би злучити свої сили з армією ґенерала Ґрекова у Великій Україні. Я думаю, що се було би в інтересі аліянтів. Ми могли би тоді припинити большевицький наїзд на Европу, привернути лад на Україні, яка є богатим краєм, і заставити наш нарід до праці, аби засобити пшеницею Росію, а також Европу".

Ґенерал Павленко є командантом тих українських війск, які бороли ся з Поляками в околици Львова. Він є низкий ростом, але жилавий Росіянин (?) з глибоко осадженими очима — чемний, тихий, але вимовний бесідник. Пізнати, що він є любимцем свого штабу, який має свою кватиру в бувшім шкільнім будинку в Ходорові. Його задача — держати разом і орґанізувати західно-українську армію є трудна, але як видно, не пригнітає його своїм тягаром занадто.

„Українці були першим народом, який розпочав боротьбу з большевизмом, — говорив далі ґенерал. — Се було ще довго передтим, заки аліянти думали се робити; а одначе така є іронія обставин, що аліянти прозвали нас большевиками.

„Нарід російської України був через короткий час заражений большевицькою хоробою, але тепер він уже вилічив ся з неї, бо се, є в дійсности самі малоземельні рільники і властителї малих реальностий. Я говорю про большевизм як про хоробу, бо в такім значінню треба його розуміти, подібно як інфлюенцу. Він є приманчивою пропозицією для бідних людий, знесилених довгою війною, із спеціяльними надіями на будучність.

„Як би аліянти прийшли до нас з отвертою душею, вони переконалиб ся, що ми також поборюємо большевизм. Як би вони рішили ся помогти нам у тїй великій боротьбі, морально, а також медицинами й амуніцією, ми були би всилї відобрати Велику Україну від Московщини, яка завзяла ся задержати під своєю властию всї землї, що попередно належали до Росії.

„Я не радив би нікому іти наїздом на Росію, бо обставини вияснять ся самі собою, коли ся умова недуга перейде свій шлях. Під пору нема ніякої небезпеки від большевизму в Західній Україні (як тепер називають східну Галичину), бо тут є стосунково дуже мало фабричних робітників. Селяни не є ніколи большевиками.

„Нас гудять за бомбардоване Львова, се правда; але ми не мали иншого наміру окрім знищеня складів польської армії і зелїзничої стациї. Поляки захопили його яко мілїтарне становище і ми були приневолені острілювати його; але се не сьміє повторити ся, бо ми упевнили ся, що Поляки уживають сього факту яко оружє, щоби нас оголошувати яко большевиків.

„Помимо того се є смертельна боротьба, якої ми підняли ся. Наші жовніри, по чотирох роках війни, є знова готові бороти ся, бо вони є головно синами селян і звичайними людьми, котрі завсїди уважали Поляків за аристократичних гнобителїв. Весь український нарід є тепер занятий боротьбою, щоби узискати независимість. Українці можуть бути побиті Поляками і большевиками, але вони волїють смерть ніж здачу.

„Російська Україна старала ся дістати автономію наперед від думи, відтак від премієра Керенського, але сього не осягнула. Опісля вона домагала ся від Леніна (премієра савєтського правительства) дозволу стати одним з федеративних країв Росії, але Ленін сей плян відкинув.

„Тепер ми хочемо розлуки і цілковитої независимости. Наші заходи в тій справі за останних 18 місяців були поконані в части через німецьку окупацію, а в части через ґенерала Скоропадського, біля котрого зібрали ся були втікачі з російської армії і поміщики (дідичі). Тепер наїзниками є большевики".

Піддавши гадку, що аліянти повинні помогти Українцям поборювати большевиків, ґенерал Павленко додав: „Чи Україна буде знова тяготіти до російських впливів, се мабуть буде порішене тим, що станеть ся з большевицьким правительством. Одначе наш народний дух і надії, які перед війною були непевні й замотані, зістали віджевлені по сотках літ, і можливо, що ми порішимо зробити нашу державу самостійною та відмовимо ся ніяким чином не бути в федерації з Росією, бо для нас є зовсїм легко жити економічно самим. Такесаме підозрінє — що ми на кінци таки повернемо ся під Росію — можна приноровити і до Поляків".

АМЕРИКАНСЬКА ДЕРЖАВНА ПОЗИЧКОВА ОРҐАНІЗАЦІЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Президент Чужомовного Бюра Державної Позичкової Орґанізації Другого Федерального Резервового Дистрикту, п. **Йосиф Гартіґен**, звернув ся за посередництвом Українського Народного Комітету з окремим письмом до українського загалу в Злучених Державах.

Се письмо У. Н. Комітет подає до публичного відома і просить всіх Українців його пильно прочитати, сподіваючись, що воно найде в їх серцях прихильний привіт.

Письмо в перекладі на українську мову звучить:

До українського Народного Комітету в Злучених Державах,
70 Fifth Avenue, New York City.

До американських Українців:

Америка се найпевнійший і найбезпечнійший край у сьвіті. Добробут і щастє чекає того, хто працює і щадить.

В Америці є стільки свободи, волі і независимости, що ми ледви можемо поняти свою глибоку радість. Америка стоїть сьогодня перед сьвітом яко великий національний примір для всіх свободолюбних народів сьвіта.

Америка вступила у війну безкорисно, щоби зберегти свободу сьвіта, та щоби зробити сьвіт безпечним для демократичного і републиканського правлїня народів сьвіта.

Американські Українці давали скоро і щедро свою поміч у всяких областях воєнної прислуги, як в армії, при фльоті, на доках, в копальнях, у промислі, для Червоного Хреста та для Позичок Свободи.

Знаменитий успіх американських Українців в Четвертій Позичці Свободи, через орґанізації, клюби, товариства, церкви, і за помочию поодиноких одиниць, виявив ся в тім, що підписано визначну суму для Скарбу правительства Злучених Держав на удержане національного воєнного фонду. **Українці можуть безперечно бути горді своїм добровільним відголосом на поклик Вуйка Сема.**

Українці в Америці се нарід, що люблять свободу і шанують закони. Вони стали ся важною і цінною складовою частиною славної американської републики. Вони і їх діти користають з вигод американських інституцій. Чи є де який край у сьвіті, де би змаганя одиниці мали більше признанє? Чи є де в сьвіті який край, де поступ мущини, женщини і дитини мав більше запевнену заохоту? Кождий Американець є своїм власним паном, серед братів і сестер в Америці, котрі своїм особистим тайним голосованем вибирають особи, щоби їх репрезентували. Публичну власть, яка править Америкою, можна змінити на основі закона. Америка зберігає все дійсно репрезентативну правлячу власть.

У тій власти своєю публичною опінією Американці українського роду виявляють свої права. **Коби тойсамий спосіб скоро установлено також у рідним краю Українців, на Україні! Коби найвисша власть належала до народу, через тривке, переняте самошаною та упорядковане правительство, свобідне від чужосторонних впливів, а ведене в дусі України для Українців!**

Американські Українці в Злучених Державах показали свою здатність орудувати як слід своїми власними справами і брати участь розумно в місцевих, стейтових і федеральних справах Злучених Держав.

Стремлїня американських Українців до вільної і независимої України, а також стремлїня народу на Україні, є справедливі і заслугують на здійснене.

Через Український Народний Комітет я отсим звертаю ся до всіх американських Українців, щоби дали свою поміч Побідній Позичці Свободи через свої грошеві підписки (субскрипції) на особисте уміщене в золотих нотах Побідної Позички Свободи.

Станьте ся власником ноти і спільником Вуйка Сема, а в той спосіб побільшите свій вплив і зрівнаєтесь з Американцями, що тут родились. **Чим більше буде Ваше заінтересоване Америкою, тим більше буде заінтересоване Америки Вами і боротьбою України за волю і независимість.**

Люди, що прибули з України до Америки, є найновійші серед новиків у сїй Богом благословленій державі, і коби вони зрозуміли свою нагоду та показали, що вони цінять все те, що Америка для них зробила!

Український Народний Комітет має велику нагоду показати народови Злучених Держав, що його члени і приклонники є душею віддані Америці. Як Ви купите золоті ноти Побідної Позички Свободи, то **Ви покажете се через Український Народний Комітет, котрий предложить Державному Департаментови Скарбу Злучених Держав у Вашінґтоні, кілько Українців підписалось на ноти і на яку суму.**

Не вагайтесь заявити голосно, де би Ви не були, —: „Так, я родив ся на Україні; ось мої гроші на ощадність в Америці, на її теперішну потребу і на її будучність, для мене і для моїх дітий!"

З поважанем

Йосиф Гартіґен.
Чужомовне Бюро Державної Позичкової Орґанізації Другого Федерального Резервового Дистрикту.

Ню Йорк, дня 26. цьвітня 1919.

UKRAINIANS DENY BEING BOLSHEVIKI.

Gen. Pavlenko, Says the Peasants Reject Such Doctrines.

(The subjoined article was written by an Associated Press correspondent who was sent to the Ukraine to assertain the facts concerning the dispute over the Lemberg oil fields, which has caused the fighting between the Poles and the Ukrainians. Difficulties in the way of forwarding his despatches from the Ukraine were so great that it was necessary to employ the services of a courier from Vienna to Paris, and the following article was forwarded in that manner.)

HEADQUARTERS OF THE WEST UKRAINIAN ARMY, Chodoriv, March 15.—General Pavlenko, commander of the West Ukrainian army, suggests that the entente allies aid the Ukrainians to fight the Bolsheviki and that they also settle the dispute between the Ukraine and Poland over the Lemberg oil fields.

PAVLENKO'S VIEW.

He said: "It would not be hard to defeat the Bolshevik invaders of the Ukraine if the allies helped us to organize our resources, and also if the allies settle the Lemberg oil fields dispute, thus freeing the West Ukrainian army so that it might join forces with the army of General Grekow in Greater Ukraine. I think this would be in the interest of the allies. We would thus check the Bolshevik invasion of Europe, restore order in the Ukraine, which is a rich land, and put our people to work growing wheat for Russia and also for Europe."

General Pavlenko is in command of the Ukrainian troops which have been fighting the Poles in the vicinity of Lemberg. He is a small, wiry Russian, with eyes deeply set—a courteous, quiet but eloquent conversationalist. It is evident that he is liked by his staff, which is housed in a former school building in Chodoriv. His task of holding together and organizing the West Ukrainian army is an arduous one, but apparently does not weigh upon him too heavily.

"The Ukrainians were the first people to begin fighting Bolshevism," resumed the general. "This was long before the allies thought of doing so; yet such is the irony of circumstances that the allies call us Bolsheviki.

"The people of Russian Ukraine had for a time a touch of the Bolshevik disease, but they now are cured of it, as the are essentially small farmers and property owners. I speak of Bolshevism as a disease since it must be regarded in that sense, like the influenza. It presents an attractive proposition to poor people harassed by a long war with special hopes for the future.

"If the allies visit us in an open-minded spirit they will realize that we, too, are fighting Bolshevism. If they will determine to help in this great fight, morally and also with medicines and munitions, we will be able to retake Greater Ukraine from Moscow, which is bent upon holding all the territory that previously was Russian.

"I would not advise invasion of Russia by anybody, as conditions will right themselves when this mental disease has run its course. There is now no danger from Bolshevism, in West Ukraine (as Eastern Galicia is now called), as there are relatively few factory workers. Peasants are never Bolshevik.

"We have been blamed for the bombardment of Lemberg, it is true; but we have no intention of doing other than destroying the Polish army's stores and the railway station. The Poles were seizing it as a military post, and we were compelled to fire on it; but this must not be repeated, as we realize that the Poles are using this fact as a weapon to advertise us as Bolsheviki.

"Nevertheless, it is a fight to death in which we are engaged. Our soldiers, after four years of war, are ready again to fight because they are mostly sons of peasants and ordinary people who always have regarded the Poles as aristocratic oppressors. The whole Ukrainian people now is engaged in a fight to obtain independence. They may be defeated by the Poles and by the Bolsheviki, but they prefer death to submission.

"The Russian Ukraine attempted to obtain autonomy first from the Duma, then from Premier Kerensky, but failed. Then it asked Lenine (premier of the Russian Soviet government) for permission to become one of the federated states of Russia, but Lenine rejected the plan.

"Now we want separation and complete independence. Our efforts toward this end for the past 18 months have been defeated partly by German occupation and partly by General Skoropadsky, to whom rallied the Russian refugee army officers and landowners. Now it is the Bolsheviki who are the invaders."

After suggesting that the allies aid the Ukrainian to fight the Bolsheviki, General Pavlenko added: "Whether the Ukraine will gravitate to Russian influences again prossibly will be determined by what becomes of the Bolshevik government. However, our national spirit and hopes which before the war were uncertain and confused, have been reawakened after hundreds of years, and it is possible we may determine to make ours an independent state and refuse to federate with Russia under any conditions, since it is quite easy for us to live alone economically. The same suspicion—that we finally may return to Russia—also may be entertained about the Poles."

І. Гундяк.

ПІЙДЕМО В БІЙ!

Пійдемо в бій! —
За нарід свій,
За красшу його долю.
Ти, враже, стій! —
Ми попіл твій
Розвіємо по полю.

Хто ще живий,
Пійде у бій
За рідну Україну.
Гей, на врага!
Гей, гурра-га!
До бою до загину!

Народе, встань
І гордо глянь
По рідним своїм полю!
За рідний край
Житє віддай
У боротьбі за Волю.

Гей, гурра-га!
Гей, на врага!
І не хиляймо спини.
Гей, ріж і бий!
Наш гнів сьвятий, —
Нехай наш ворог гине.

У лютий бій,
За нарід свій,
Не вгнеть ся наша спина.
І щезне враг,
Розібєсь в прах
І встане Україна.

Пійдем у бій
За нарід свій,
За красшу його долю.
В борні страшній,
Безжалісній
Сьвяту здобудем Волю.

Ню Йорк, 24. цьвітня 1919.

$1 ТИЖНЕВОЇ СПЛАТИ ЗАКУПИТЬ ВАМ НОТУ ПОБІДИ.

КОЖДОМУ З НАС СТАТИ НА СЕ. Богато з нас тратить о много більше кождого тижня. Сими марнотравними десятаками і двайцятьпятьцентівками, заощадженими на закупно Ноти Побіди, сплатите її що самі не будете знати коли і з часом будете мати щось вартісного за Ваші гроші. Однак важнійшою річею є се, що закупно Нот Побіди сьвідчить, що Ви є добрими Американцями, котрих нині сей край потребує.

ПЛЯН Є СЛІДУЮЧИЙ:

$50 НОТА ПОБІДИ

$2 ЗГОРИ, А $1 КОЖДОГО ТИЖНЯ

ІДІТЬ ДО ЯКОГОНЕБУДЬ БАНКУ АБО ТРОСТ КОМПАНІЇ В НЮ ЙОРКУ АБО ДО ЯКОГОНЕБУДЬ КІОСКУ ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ, АГЕНЦІЇ ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ, УПОВАЖНЕНОГО ПРОДАВЦЯ АБО ПРОДАВЧИНІ, ЗАПЛАТІТЬ $2 ЗГОРИ НА $50 НОТУ ПОБІДИ А ДІСТАНЕТЕ МАЛУ КНИЖОЧКУ, ТО Є КНИЖОЧКУ КУПОНІВ ПОБІДИ, В КОТРУ БУДЕТЕ НАЛІПЛЮВАТИ ПОКВІТОВАНЯ СПЛАТ, КОТРІ Є ВИДАВАНІ В ФОРМІ МАРОК.

ТИЖНЕВІ СПЛАТИ

ВАШІ $1-РОВІ СПЛАТИ МОЖУТЬ БУТИ СПЛАЧУВАНІ В ЯКІМНЕБУДЬ БАНКУ АБО ТРОСТ КОМПАНІЇ В НЮ ЙОРКУ. ЗА КОЖДУ ВПЛАТУ ДІСТАНЕТЕ ПОКВІТОВАНЄ В ФОРМІ МАРОК. СІ МАРКИ (АБО ПОКВІТОВАНЯ) МУСЯТЬ БУТИ ПРИЛІПЛЕНІ НА СТОРОНАХ ВАШОЇ КНИЖКИ КУПОНІВ ПОБІДИ.

ДОРУЧЕНЄ НОТИ ПОБІДИ

ПО УКІНЧЕНЮ ВСІХ СПЛАТ, МОЖЕТЕ ПІТИ З ВАШОЮ КНИЖКОЮ КУПОНІВ ПОБІДИ, З ПРИЛІПЛЕНИМИ НА НІЙ ВСІМА ПОКВІТОВАНЯМИ ДО ЯКОГОНЕБУДЬ БАНКУ АБО ТРОСТ КОМПАНІЇ В ОБСЯГУ МІСТА, А ТАМ ВИМІНЯЮТЬ ВАМ ВАШУ КНИЖКУ НА $50 НОТУ ПОБІДИ.

$100 НОТА ПОБІДИ

$4 ЗГОРИ, А $2 КОЖДОГО ТИЖНЯ

$500 НОТА ПОБІДИ

$20 ЗГОРИ І $10 КОЖДОГО ТИЖНЯ

ЯКИЙНЕБУДЬ БАНК АБО ТРОСТ КОМПАНІЯ, КІОСК ПОЗИЧКИ ПОБІДИ, АГЕНЦІЯ ПОЖИЧКИ ПОБІДИ, ПРОДАВЕЦЬ АБО ПРОДАВЧИНЯ РАДО УДІЛИТЬ ВАМ БЛИЗШИХ ІНФОРМАЦІЙ.

НОТА ПОБІДИ Є КОРОТКОТЕРМІНОВОЮ ПОЗИЧКОЮ ПОБІДИ --- ЛЬОКУЙТЕ!

СЕ МІСЦЕ ЖЕРТВОВАЛИ ДЛЯ ПОМОЧИ У ПОКІНЧЕНЮ ДІЛА:

AMERICAN EXCHANGE NATIONAL BANK
ATLANTIC NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
AMERICAN TRUST CO.
BANK OF AMERICA
BANK OF CUBA IN NEW YORK
BANK OF EUROPE
BANK OF THE MANHATTAN CO.
BANK OF NEW YORK, NATIONAL BANKING ASSOCIATION
BANK OF THE UNITED STATES
BANKERS TRUST COMPANY
BANK OF WASHINGTON HEIGHTS
BATTERY PARK NATIONAL BANK OF NEW YORK
BOWERY BANK OF NEW YORK
BROADWAY CENTRAL BANK
BROOKLYN TRUST COMPANY
BRYANT PARK BANK
CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK
CENTRAL UNION TRUST CO. OF NEW YORK
CHASE NATIONAL BANK
CHATHAM & PHENIX NATIONAL BANK OF NEW YORK
CHELSEA EXCHANGE BANK
CHEMICAL NATIONAL BANK
CITIZENS NATIONAL BANK OF NEW YORK
COAL & IRON NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
COLONIAL BANK
COLUMBIA BANK
COLUMBIA TRUST CO.
COMMERCIAL TRUST CO. OF NEW YORK
COMMERCIAL EXCHANGE BANK
COMMONWEALTH BANK, NEW YORK CITY
CONTINENTAL BANK
CORN EXCHANGE BANK
EAST RIVER NATIONAL BANK
EMPIRE TRUST CO.
EQUITABLE TRUST CO. OF NEW YORK

FARMERS LOAN & TRUST CO.
FIDELITY TRUST CO.
FIFTH AVENUE BANK OF NEW YORK
FIFTH NATIONAL BANK
FIRST NATIONAL BANK
FRANKLIN TRUST CO.
FULTON TRUST COMPANY OF NEW YORK
GARFIELD NATIONAL BANK
GOTHAM NATIONAL BANK OF NEW YORK
GREENWICH BANK OF THE CITY OF NEW YORK
GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK
HANOVER NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
HARRIMAN NATIONAL BANK
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
HUDSON TRUST CO.
IMPORTERS AND TRADERS NATIONAL BANK OF NEW YORK

INVEST!

GOVERNMENT LOAN ORGANIZATION
Second Federal Reserve District
LIBERTY LOAN COMMITTEE
120 Broadway - - - - - New York
FOREIGN LANGUAGE BUREAU
Flat-Iron B'ld'g., - New York.

INTERNATIONAL BANK
IRVING NATIONAL BANK
IRVING TRUST CO.
ITALIAN DISCOUNT AND TRUST COMPANY
LAWYERS' TITLE & TRUST CO.
LIBERTY NATIONAL BANK OF NEW YORK
LINCOLN NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
LINCOLN TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.
MECHANICS AND METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
MERCANTILE TRUST & DEPOSIT CO.
MERCHANTS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
METROPOLITAN BANK
METROPOLITAN TRUST CO. OF THE CITY OF NEW YORK
MUTUAL BANK
NATIONAL BANK OF COMMERCE IN N. Y.
NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK
NATIONAL PARK BANK OF NEW YORK
NEW NETHERLAND BANK OF NEW YORK
NEW YORK COUNTY NATIONAL BANK
NEW YORK PRODUCE EXCHANGE BANK
NEW YORK TRUST COMPANY
PACIFIC BANK
PUBLIC NATIONAL BANK OF NEW YORK
SCANDINAVIAN TRUST CO.
SEABOARD NATIONAL BANK
SECOND NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
SHERMAN NATIONAL BANK
STATE BANK
TITLE GUARANTEE & TRUST CO.
UNION EXCHANGE NATIONAL BANK OF NEW YORK
UNITED STATES MORTGAGE & TRUST CO.
UNITED STATES TRUST COMPANY OF NEW YORK
W. R. GRACE & CO.'S BANK

КУПУЙТЕ НОТИ ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ!

Нотами Побідної Позички Свободи поможете американській републиці розбити старосвітську неволю в Европі. Кожда позичка Америці — се удар молота, що розбиває неволю, а здобуває волю!

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СІТИ!

Відповідно до візваня Головного Укр. Нар. Комітету в Ню Йорку, місцевий Укр. Комітет в Джерзи Сіти устроює спільно з парохією

ПАТРІОТИЧНИЙ ВЕЧЕР В НЕДІЛЮ, 4. МАЯ Б. Р,

ТОЧНО О ГОДИНІ 8-мій ВЕЧЕР, В ПУБЛИЧНІЙ ШКОЛІ ч. 16.

Сей Вечер є получений з концертом в справі

ПОБІДНОЇ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ

На сей Вечер і українську демонстрацію запрашаєть ся до участи цілу українську громаду в Джерзи Сіти, Н. Дж., а зокрема всі місцеві товариства, братства і сестрицтва.

Комітет приладив добірну програму.

Обовязком кождого Українця і Українки є явити ся сего вечера. — Вступ безплатний.

о. Ал. Улицький, парох.
Мих. Гузьо, предс. У. Н. К. в Джерзи Сіти.
Осип Логин, секрtар рекордовий.
Андрій Василина, секретар фінансовий.
Константин Кирчів, касієр.

„Русскій Голос" має голос...

Виходить в Ню Йорку, під редакцією Москаля Окунцова, московська щоденна ґазета „Русскій Голос", знана зі своєї безпринципіяльности в теперішнім хаосі політичних подій. Ся ґазета, яка находить ся — як і всі прочі московські ґазети в Ню Йорку — в жидівських руках, протягом свого дволітнього істнованя зміняла вже кілька разів свої напрями. З початку її головною цілию було підкопати „Русское Слово"; тому її редаґувало ся в радикальнійшім тоні ніж редаґувало ся „Русское Слово". З часом її політика зійшла на тор „Русского Слова". Колиж така політика не поплачувала ся, господин Окунцов почав грати на большевицьку струну. Куди вітер віє, туди й „Русскій Голос" гнеть ся.

Се загальна політика „Русского Голосу". Що однак відносить ся до його становища супроти українського руху, то він все стояв на одній засаді: нищити той рух, шкодити йому на кождім кроці і при кождій нагоді. Коли деколи в сій ґазеті появила ся яка прихильна статя чи новинка з житя української кольонії в Америці, то вона була обчислена лише на „хапатню": аби між Українцями приєднати собі прихильників, а відтак і читачів.

Становище пана Окунцова супроти України можна спізнати по одній дуже характеристичнім факті. Именно: в редакції „Русского Голосу" висить на стіні мапа України, видана „Свободою", і на тій мапі, де є зачеркнені етноґрафічні границі України, хтось з редакційного персоналу „Русского Голосу" написав такі слова: „Украинскій анекдот!" Отже п. Окунцов, всупереч всім фактам, уважає Україну анекдотом, себто видумкою, побрехенькою.

Своє чорносотенство і большевицький імперіялізм супроти України виказує „Русскій Голос" в отсій статі (ч. 700, з 28. цьвітня 1919):

„Недавно в Америці зібрала ся група консервативних Українців і рішала долю цілої Росії. Консервативні Українці рішили долю України і самої Росії. Вони приказали Росії згинути, а Україні воскреснути і стати незавсимою від Москви.

„Американські Українці, з благословленя свого духовеньства, рішили за всяку ціну відірвати Київ від Москви.

„Коли навіть буде потрібний деспот для України, так нехай він буде, щоб лише не „прокляті Москалі". Нехай Німці і Турки будуть верховодами України, щоб лише не „Москалі".

„А „Москалі" не лише йдуть походом на Україну, але вже всю її цілком знова злучили з цілою Росією.

„Москва і Київ знова побратались і стали своїми містами.

„Мрії консервативних Українців так і не здійснили ся; ані Німці, ані Турки не прийшли володіти Києвом. Чорні Українці всі свої надії покладали з початку на свого „батька" гетьмана Скоропадського. Надії пропали. Тепер появив ся новий спаситель в особі другого „батька" ґенерала Петлюри. Лише що в того ґенерала мало армії; не більше як 1.000 козаків стали під його прапор. І „батько" Петлюра покищо лише уміло втікає від українських революційних рядів.

„Нам не оповіщали про те, коли именно савєтські війска взяли Київ. Одно є знане, що вся Україна находить ся під властию савєтів. Київ ніколи не переходив в руки Петлюри і, по всій правдоподібности, не перейде, бо українське селянство настроєне проти того ґенерала, захищаючого інтереси дідичів і духовенства.

„Савєтські жовніри ніколи не складали свого оружа перед ґенералом Петлюрою. Противно, той ґенерал утікає від савєтських рядів і скоро, по всій правдоподібности, буде полонений. І тоді пропаде друга надія консервативних Українців.

„Ґенерал Петлюра грає печальну ролю. Печально він її і покінчить. Нарід не з ним, а проти нього. Селянство утікає від нього і не має в думці піддержувати нового „батька".

„Як би консервативні Українці не побивали ся о створене свого українського гетьманства, його не буде. Не такий тепер час, аби воскрешати те, що похоронено під бурянами.

„Україна була рідною сестрою Росії. Вона нею й останеть ся. Україна і Росія зіллють ся разом, як рівні братя в люблячій родині".

•

Стільки наговорив нам господин Окунцов, котрий ще тому рік не називав Українців ніяк, лише, після царської рецепти, Малороссами.. А нині Окунцов говорить вже про Українців, а навіть про українських консерватистів!...

„Група консервативних Українців — каже господин Окунцов — зібрала ся недавно в Америці і порішила долю цілої України і Росії. Росії приказано згинути, а Україні воскреснути і стати независимою від Москви".

Сими словами пан Окунцов хоче сказати, що ідею независимости України і відірваня її від Москви піднесли американські Українці, і то консерватисти! Сими словами пан Окунцов хоче поучити читачів своєї безкритичної ґазети, що независима Україна є мрією українських консерватистів!

Помиляєть ся пан Окунцов! В справі самостійности України між Українцями нема двох поглядів, і нема двох партій: і „консерватисти" і „поступовці" хочуть одного: самостійної України!

Щодо консервативности то український нарід гордить ся політичною консервативностию своїх провідників. Ті консервативні провідники українські пригадують українському народови, що він був колись самостійним, а відтак Московщина закріпостила його. Ті консервативні провідники українські накликують наш нарід, аби він також був консерватистом, — аби пригадав собі колишню свою минувшину, а з обридженєм щоби згадував недавну свою долю, коли то він конав під московськими порядками!

Коли пан Окунцов розуміє під консерватистом того чоловіка, що взиває нарід до боротьби за свою кращу долю, то ми всі за таким консерватистом. Ми гидимо ся такими „поступовцями", як Окунцов, котрий вдає поступовця, а на ділі поводить ся по чорносотенному.

Щодо українських надій на Скоропадського, то се видумане твердженє Окунцова. Ані европейські ані американські Українці не стояли за Скоропадським. За Скоропадським стояли такі „Українці", як Окунцов, Колокольцев і їм подібні московські чорносотенці, котрі бажають, аби Україна знова злучила ся з Московщиною. Противно, дійсні Українці, на чолі з Петлюрою і Винниченком, стояли проти Скоропадського, бо Скоропадський працював над такою злукою, а український нарід є проти поновної злуки, значить є проти поновної неволі.

Знова щодо Петлюри, то повну рацію має пан Окунцов, коли каже, що він є спасителем українського народу. За свого спасителя український нарід в дійсности уважає його! Кого-ж буде уважати? Москаля Леніна, чи Жида Бронштайна, чи може Окунцова? За Петлюрою став весь український загал: українське робітництво, українське селянство, українські партії: народовці, соціялісти і навіть комуністи!

Чи не чув пан Окунцов, що українські комуністи покинули московські савєти на Україні? Чи не читав пан Окунцов, що українська революційна армія, прихильна Петлюрі, прогнала в середу, 23. цьвітня 1919, московських большевиків з Києва? Чи не читав пан Окунцов, що українське селянство повстало проти московських большевиків? — Видно, не читав. А шкода. Був би тоді не писав, що „Київ ніколи не переходив в руки Петлюри і, по всій правдоподібности, не перейде, бо українське селянство є настроєне проти нього".

• • •

Окунцов, думаємо, здав уже іспит на чорносотенця. Він вже давно міг подати собі руку з Пуришкевичом, Бобрінським, Суворіном, Троцьким і иншими. Була би пречудна спілка! Тоді усі разом могли би працювати над поновним уяремленем українського народу, могли би бороти ся проти українських „консерватистів", Петлюрів, Голубовичів, Сидоренків і инших, котрі хочуть вибавити наш нарід від всякої неволі!

Господин Окунцов „мечтает" (мріє) про створене нової Росії. Але, ужиємо тут способу говореня пана Окунцова, як би большевицькі чорносотенці не побивали ся о створене нової Росії, її вже не буде! Не такий тепер час, пане Окунцов, аби воскрешати Росію, яка вже похоронена під бурянами!

Український нарід як одна цілість став під одним прапором, на котрім написано: „Вільна і Независима Україна". Тож тепер проч з думками про поновну, хоч би й федеративну злуку України з Московщиною! Ми нарід, здібний жити своїм власним житєм!

UKRAINE LOOKS TO THE ENTENTE.

NEW GOVERNMENT HOPES FOR SUPPORT UNTIL IT CAN SAVE POLAND — CONDITIONS IMPROVE.

[NOTE:—The attitude of the 40,000,000 people of Ukraine, a new state which came into being with the breaking up of Russia, has been one of the puzzles since the world war. On the east they have been fighting the Bolsheviki of Old Russia and on the west with the Poles for possession of Lemberg. An inter-allied commission sent to Lemberg to negotiate an armistice between Ukrainians and Poles in February failed, and the fighting for Lemberg continued. These facts caused confusion in the minds of the people of the western world.

To obtain the facts from the Ukrainians themselves, the Associated Press sent a correspondent to Stanislau, capital of the West Ukraine republic, and he has cabled illuminating information, including an interview with General Simon Petliura, Ukrainian military leader, and also has forwarded an interview with Premier Holubovich explaining why the Ukrainians refused to conclude an armistice with the Poles.]

(Associated Press Correspondence).

STANISLAVIV, West Ukraine, March 18.—Much anxiety is felt in this capital of the West Ukrainian republic over the future attitude of the Entente Allies, following the ultimatum delivered by the Inter-Allied Mission at Lemberg that if the Ukrainians resumed military operations against the Poles they would have to answer for the consequences. While their present temporary successes in the operations about Lemberg have had a heartening effect upon Ukrainian troops, this has not been much reflected here.

The situation in this capital is much the same as that which prevailed in Poland in December. There is considerable fear of further gains by the Bolsheviki in Russian Ukraine, where they still are holding Kiev, although the Ukraine military authorities declare they are able to drive back the Bolshevik forces within a month, particularly if they are not harassed by the Polish or Roumanian armies. However, there is more order in the West Ukraine now than there was in Poland up to a month ago.

Food conditions are better, with meat selling at 30 cents a pound, though bread and sugar are high. Medicines, soap, and clothes are scarce and high. It is pointed out that the whole country of East Galicia has been the field of the operations of the Austrian and Russian armies for four years, with now and then an incursion of the Turks and Germans, all of whom made requisitions upon the people. This was especially true of the Germans, who, the peasants say, "proved worse thieves than the Russians."

FARM ANIMALS RARELY SEEN.

The whole flat country from Lemberg to Stanislau has a barren, devastated appearance. Houses are rare, except at railway stations, and most of these stations have been destroyed by shell-fire. A cow, sheep, or horse is rarely to be seen. For dozens upon dozens of miles the fields, which are turing green with the coming of spring, reveal long stretches of trenches and barbed wire hanging awry, with here and there bases for cannon, and often crosses marking the burial places left in the trail of the armies.

Railway trains which are drawn by wood-burning locomotives drag across the rivers, where wooden military bridges have replaced the steel ones destroyed by shell-fire or mine.

Stanislau was far more seriously damaged by the Russian and Austro-Bulgarian armies than was either Peremishl or Lemberg. Neither Peremishl nor Lemberg have serious scars of the world war, but Lemberg shows marks of the recent conflict between Poles an Ukrainians. The centre of Stanislau was destroyed by fire. Many of its fine business blocks now are mere heaps of brick ruins. This is especially true along the fine Sapiha street, where Austrian and Russian shells both wrought disaster. The cathedral, one of the oldest and handsomest, was partly wrecked, and its shattered windows now have been covered with boards.

However, the business of the new Ukrainian government is going on, and the leaders hope that the arrival of another Allied mission will give it strength and moral support.

The National Democrats are really the stronger party, but the Socialists make a great parade of their strength, which they are able to do, as thus far there has been no election. The Socialists have less strength here, partly because of the fact that there is no aristocracy, as in Poland, and also because the Bolshevik propaganda takes less hold on the people.

The close union recently formed between Eastern and Western Ukraine and the situation at Kiev are making this city take on the appearance of old Russia, with the costumes of local peasants mixing with those of the Ukraine Cossacks, who wear shakas, long blue or gray-brown overcoats of fur or gray wool, and red trousers with high boots, and who carry short sabres curiously decorated with carved silver.

The national Ukrainian plays are being presented in the theatres, where singers chant songs dear to the hearts of the people, such as the plaintive "Tears of Ukraine" and the Ukraine "Marseillaise" called "Mi Haidamaki," in which the Cossacks are called to arms to fight the enemy on their frontier. These songs evoke much applause, indicating how deeply they stir the national spirit.

СПРОСТОВАНЄ.

В 20-тім числі „Свободи" (з 18. лютого б. р.) була поміщена допись з Вунсокет, Р. Ай., п. н. „Віче федераційників". Написала сю допись одна Українка з Вунсокет і підписалась під нею „Громадянка". У тій дописи є в однім місци такі слова:

„Один кирпичник, А. Швець, видер ся на плятформу і зачав кричати: „Нам не треба ані церков, ані попів, бо я ходжу 15 літ до церкви, і черпав духовну науку, і аж від тої духовної науки одурів". І справді щось з ним стало ся, бо взяв якийсь образ і давай з ним по залі бігати і себе по чолі стукати. Люди набрали ся немало страху. Один кричить по священика, другий по лікаря, третій до шпиталю, і так далі. Мені здасть ся, що пан Швець одурів не від церкви і не від духовної науки, але від горівки, пива та инших квасів, а головно від федераційної болячки".

В кілька днів по появі згаданої дописи п. Андрій Швець прислав до нас письмо, в якім домагав ся подання йому имени авторки дописи, зглядно відповідного спростованя. Ми відповіли йому, що спростованє, яке він пришле, радо помістимо (бо не хочемо кривдити нікого в нашій часописи), але имени авторки дописи не видамо, бо се є редакційна тайна, якої нікому за жадну ціну не зраджуєть ся. Пан Швець прислав небавом своє „спростованє", але в нім не було майже ніякого спростованя, а тільки самі лайки на невинних людей і якась довга історія. Такого „спростованя", яке нічого не простує, ми очевидно помістити не могли.

Дня 9. цьвітня б. р. ми дістали лист від адвоката п. Шевця, п. Валтера Г. Шаркея з Вунсокет, в якім між иншим було написано, що п. Швець домагаєть ся подання имени особи, яка прислала до нас допись, аби він міг представлену фальшиво річ спростувати.

Ми відповіли дотичному адвокатови, що охотно помістимо спростованє п. Шевця, коли він надішле його до „Свободи".

Замісць сподіваного спростованя ми дістали дня 30. цьвітня б. р. від адвоката п. Валтера Г. Шаркея, другий лист, у якім говорить ся, що п. Швець не має нічого простувати, а натомісць домагаєть ся, аби відповіднє спростованє написала кореспондентка нашої часописи, яка була авторкою ображаючої його дописи. У тім письмі є також заява, що п. Швець є одним з найбільше поважаних членів ч. 206 братства св. Володимира у Вунсокет, що був одним з орґанізаторів ч. ... братства св. Стефана в Менвіл, Р. Ай., одним з орґанізаторів ч. 206 братства св. Володимира у Вунсокет, які оба є відділами У. Н. Союза в Америці. Він був впоминий предсідателем обох тих відділів У. Н. Союза, а тепер є касієром ч. 206 братства св. Володимира у Вунсокет. Він був горячим робітником в основаню української церкви у Вунсокет, а також був завсігди щирим жертводавцем і робітником для добра церкви і громади.

Отсе був би короткий зміст тої справи, яка тягнеть ся від часу поміщеня згаданої на початку дописи з Вунсокет. ... було би того всього, як би п. Швець ... грий боронить свою честь, надіслав до „Свободи" відповіднє спростованє, в котрім повинно ся було зазначити, ... менно в дописи дотично його особи ... правдою, а що неправдою. Чей же п. Швець не може від нас вимагати, аби ми самі простували те, чого на очи не бачили. Допись з Вунсокет ми помістили в добрій вірі, а коли п. Швець є переконаний, що авторка дописи його скривдила, нехай се у відповідній формі подасть загалу до відома, бо в той спосіб дістане більшу сатисфакцію, ніж неоправдано домаганєм, аби ми виявили йому імя нашої дописувательки.

Пан Андрій Швець може написати спростованє до „Свободи" сам, або які инші віродостойні люди, котрі були на федераційнім вічу і чули, що там п. Швець говорив. Ми все готові станути в обороні людини, коли будемо мати певний доказ, що ту людину скривджено нарочно без ніякої з її боку вини.

ЖЕРТВИ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Олієн, Н. Й. На хрестинах у п. Петра Пилипова жертвували на руки Олекси Іванціва отсі добродії: М. Смаранда $2.00; О. Іванців, М. Сен..., П. Пилипів, Л. Пастернак, М. Бог..., Н. Волошин, П. Раковець, І. Кубар... і Іван Кліщ (Швергун) по $1.00.
Разом .... $11...

РАЗОМ $11.00.

В ч. 44. „Свободи" оголошено $1.330.92

ЗАГАЛЬНА СУМА $1.341.92

В. Левчик, гол. кас. У. Н. С.

ДО УКРАЇНЦІВ В КУРТІС БЕЙ, МД.

В неділю, 4. мая б. р., о 2-гій годині пополудни, відбудеть ся загальний мітінґ, на котрий запрашаєть ся всіх Українців. Родимці! Мати Україна просить нас о поміч. Зійдім ся всі разом і зложім свій щедрий дар на свою дорогу вітчину, Неньку Україну. Будуть ся роздавати відзнаки всім тим, котрі вже жертвували по 5 долярів. Хто чує себе щирим Українцем, нехай прибуде і своєї лепти не пожалує. Най ненависть загибає, правда щира процвитає!

ЗА УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ:

Н. Шандровський, предс.
Евстахій Кондрат, кас.
Лев Біланс, секр.

ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ В АНҐЛІЇ.

Як всюди, так і в Анґлії стародавні звичаї зникають з кождим роком. Великдень є в Лондоні зовсім звичайним сьвятом тихим і нудним, як всї анґлійські неділї. Коли є ще де останки старих звичаїв, то в парохії св. Луки; тут відбувають ся на Великдень масові вінчаня після старого анґлійського звичаю. Пішки або повозками являють ся пара одна по другій і клякають на степенях вівтаря; рідко котра „панна молода" є в шлюбній сукни з вельоном; більшість є в сукнях кольорових і в капелюхах більших або менших, відповідно до моди. Мущини також не приходять у фраках або сурдутах, але в гарних маринарках.

Більше вже інтересний є старий звичай, що ще задержав ся в Лондоні, а се так зв. „день вдовиць". Сей звичай завіводи горожанин, що хотів запевнити свому імени славу по всї часи. Основав отже фундацію, силою котрої у Великій Четвер мають ся обділити грішми вибрані парохом 21 вдовиць; сї гроші має кожда вдовиця взяти з гробу фундатора. Дешево купив собі сей добродій славу, бо кожда вдовиця дістає лиш 60 сотиків, але помимо того не бракує вдовиць, котрі у Великий Четвер ідуть на гріб фундатора.

Так отже в Лондоні Великодні сьвята нічим не відзначають ся. Але по селах, на провінції немало є звичаїв, котрим нарід остав ся вірний. До найстарших належить „викуп". Один учений оповідає про початок сього звичаю ось що: В Сьвітлий Понеділок вдерло ся сім дам на двір королевої Елєонори і впакували ся насильно до кімнати короля. Розбавлені дами піднесли короля враз з кріслом в гору і не пустили його на землю, доки не викупив ся чотирнайцятьма фунтами стерлінґів. Сей звичай триває до нинї в деяких околицях.

В инших околицях є зновиньші звичаї. І так в однім містечку в перший день сьвят стягає ся з мешканців особливий податок: мущини дають малий гріш, а женщини викуповують ся поцїлунками. Досьвіта переходить улицями міста музика, котра будить мешканців, почім населене виходить на улиці і серед забавних сцен мущини платять свої центи, а жінки і дівчата роздають поцїлунки; рівночасно дітворі кидають ся мідяки, помаранчі, оріхи і инше.

Ольга Галичанка.

ДЕНЬ СЬВЯТОГО ВОСКРЕСЕНЯ.

Якось в осени дістала наша сусідка Щербатюкова Параска відомість з Америки, що незадовго вертає ся її чоловік. Чутка ся не лише на Парасці, а й на цілім селї зробила небияке вражіне. Ходило тут не так о сам факт Дмитрового повороту, по майже пятилітній неприсутности, як ще більше про те, як прийме він сю новину, що до прибутку в його ґаздірстві, поли, худобі та всему добуткови знайшов ся прибуток ще і в його власній сімї: до трох дітий, які Дмитро полишив при відїздї до Америки, Дмитриха недавно придбала собі ще одно маленьке.

Всї, що знали Дмитрову запальчивість і похопність до битки, були певні, що зараз на вступі вибухне в хатї пекло, будуть крики, зойки, проклони, що взагалї ся річ може дуже погано бабі скінчити ся. Але ціла справа відбула ся на диво спокійно. Дмитро вернув ся в село в ночи, що ніхто й не бачив ані не чув. Криків ніяких не було, принаймні таких, щоб уж сусїдів побудили. Лиш досьвітком сусїдка Щербатюків, куца Марина, що вийшла на зорях вигонити на толоку худобу, побачила Дмитриху, як з завиненою в хустки малою дитиною побігла городами аж на Кутець і там щезла в Процевій хатї. По якімось часї вернула ся, але вже без дитини.

Вістка ся, яку щаслива з відкриття Марина розтрубіла чим скорше по цілім селї, конець кінців не здивувала так дуже нікого. Кождий знав, що не хто другий як дужий, молодий Проць із Кутця бігав за Дмитровою Параскою, отже нічого й дивного...

В неділю по Службі Божій Дмитро, що встиг вже поскидати заморську панську одіж і перебрати ся знов по сільському, сам менї оповідав сю історію.

— То, панечко, як я вернув у село, була вже таки добра ніч — „моя" мене не сподівала ся. Дивно менї стало, що хоч так пізно, то в моїй хатї сьвітило ся. Заглядаю у вікно й очам своїм не вірю: моя баба плескає дитину.

— Як я тото узрів, то кров менї в голову вдарила, аж ми ще на хвилю в очех затьмило. Якем шарпнув дверми, защіпка відскочила, а я до баби з їдчесеним палицев. — Адіт, якa суката, як-бим був добре потяг, може би була й не писнула; але як си обернула д-мині лицьом з тов маціньков дитинов при грудих, так ми якось сама рука опала. Треба, гадаю си, перше почути слово від неї, нїм гріх на душу возьму.

— Вона, їмостечко, ніц нічо тут не винна. То все оттой лайдак із Кутець — Бог би го побив. Доти за нев лазив, нападстуваз — аж дес подибав її саму в лїсї на грибах — з того вся біда сє вчинила. Найже собі тепер кохає хлопцє; я чужих бенькартів годувати не буду, най він си того по мині не сподїває.

Не знаю, як там у бідній Процевій і без того численній сімї приняли сей новий тягар — досить, що дитина при них остала ся.

На лихий рік трафив з своїм поворотом Дмитро. В лїтї сльоти і виливи спричинили неврожаї, в зимі бідували люди, останне позбували, а в переднівку настав таки голод. На додаток у селї вибухла пошесть — тиф на голодовім підкладї.

Від хати до хати ширилась страшна недуга. На вступі до села наче над входом до пекла прибито таблицю з остереженем перед заразою. Перед ворітьми, де були хорі, як день так ніч стояла варта й нікого з чужих не пускала. З уряду почали найбіднійшим роздавати хліб, молоко, муку; але все те не помагало. — пошесть ширила ся; мало де не було хорих, а бувало, що вимирало по кількох членів в однїй родині. Зайшла пошесть і на сю часть села, що звала ся Кутець. Одною з перших жертв смерти упав молодий Проць, а в пару днїв потім, в сам великий тиждень, пійшла за ним і його жінка Катерина. Зістала старенька баба, Процева мама, а на її голові четверо внуків та ще й Дмитришине маленьке.

Сумний зближав ся Великдень. Більша часть стела давно не бачила й кусника чорного хліба, не то білої паски; в многих хатах лежали тяжко недужі; двох мерців, між тими один батько семерох дітий, дожидали похорону на Великдень...

І в нас не роблено звичайних сьвяточних приготовань. Серед загального смутку, біди здавало ся булоб гріхом думати про якінебудь вигадки. Ми обмежились на найконечнїйшім, та передівсім напекли масу дрібненьких пасочок, аби було що голодній дітворі на цвинтари роздавати.

В сам день Воскресеня, скоро зазоріло, ми вибрались до церкви. Було майже темно. На тлї несполошених ще сонцем нічних сумерків одинокою ясною точкою були ясно осьвітлені віконця нашої малої, деревляної церковцї. До неї, до тої сьвітляної точки спішив із всїх сторін нарід. Кождою стежечкою, кождою доріжкою плили сї живі струї, наче до моря потоки.

Нараз серед тїний верб над потоком показала ся одинока людська постать, що скрадаючись, наче злодій, старала ся пересмикнутись у противний бік від церкви й перебратись неспостережено від людий до села. Се нас дуже зацікавило, а що скрадаюча ся постать ще й несла перед собою невеликий клуночок, ми були майже певні, що маємо перед собою сільського злодія. Тож хоча чоловік з клуночком задержав ся на боцї, щоб нам не увійти в дорогу, ми самі до него приблизились.

Бачучи, що нічого не поможе, він вийшов із тїни — і тодї ми пізнали нашого Американця — так прозвали в селї Дмитра. В перший хвилї ми з дива не могли вийти.

— А ви відки, Дмитре, так ранењко вертаєтесь, ще й щось несете в кожусї; подобає, якбисьте з дитиною від хресту вертали...

— Та то, панечко, таки дитина. Я забрав тото Процеве мале, що жінка в осени віднесла. На кого воно там мало лишити сє, як вони обоє померли? Таже стара баба і старшим ладу не годна дати, не то що коло дитини ходити. Відколи „вони" померли, воно менї з гадки не сходило. Адїт, де моя хата, а де Кутець — а я що ночи чув, як воно там з голоду плакало. Нині, гадаю собі, такий день, що не годить сє давні гріхи памятати, — піду та возму, най сє не мучить.

— Навязала менї жінка всякого у фустину з того, що на свєта напекла, пішов я з тим таки незадово по півночи; гадаю собі: заки люди рушать до церкви, я сє верну. Але з тими вартівниками, що при заражених хатах, то біда. Доста я встав рано, а вони ще ранче; треба було чекати, аж їх скортит у церкву заглянути. Скоро вони відступили сє — а я у хату...

— Най Бог криє, яка там нужда. Баба вісохла, зчорніла, лиш дати косу в руки — чиста смерть. Старші дїти лежать за покотом хорі. Кинув я тото, що менї жінка передала, не чекав, аби із фустки стара вівезала, узєв дитину тай втікаю. Як Бог дасть, що піддужіє котре з дїтий, возьму ще й старшеньке — буде сє кому з дитиною бавити...

Коли на прощанє голова старого відкрила ся перед нами з поклоном, менї здавало ся, що то не сивий волос в округ змученого, хлопського облича — а сьвітляні промінї в округ голови сьвятого.

І так якось стало нараз сьвітло, тепло, ясно на души, начеб у глуху темницю людського болю, горя, нужди впало ясне сьвітло животворного цїлющого сонця.

Так, то був у моїй души один з найсьвітлїйших днїв — день справдїшного сьвітлого Воскресеня, чогось великого, божеського, несмертельного, що криєть ся у души чоловіка.

ҐОЗІР, УКРАЇНЦЇ З ЗАВАЛОВА І ОКОЛИЦЇ.

Як відомо Вам, дорогі Земляки, що в місяци січни біжучого року завязав ся комітет для збираня жертв для вдів і сиріт по мужах і батьках, котрі положили свої буйні голови і еще далї кладуть своє житє в обороні нашої дорогої вітчини. На висше згадану цїль, протягом минувших пару місяців, зібрав сей комітет з цїлої околиці $531.74. Комітет просить всїх людий з висше згаданої околиці, щоби і надалї не відтягали ся а несли поміч для своїх рідних і знакомих в старім краю. В тій цїли скликує комітет великий мітинґ на недїлю, дня 4. мая о годині 3-тій пополудни в Echo Hall, під ч. 431 Іст 6-та улиця в Ню Йорку, на котрий запрошує всїх людий з висше згаданої околиці, аби прибули громадно на сей мітинґ, бо є важні справи до обговореня і полагодженя. Тих людий, котрі мешкають поза Ню Йорком, просить ся, щоби прислали свої датки на руки касієра Олекси Сокольського, 613 Іст 14-та улиця, або на руки секретаря Петра Зацухного 439 Іст 13-та улиця в Ню Йорку, заче комітет вже згори в імени вдів і сиріт зі старого краю всїм жертводавцям складає щиру подяку. 51-5

Николай Моравський, предс.
Петро Зацухний, секр.

ДЛЯ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Хто зміняє свою адресу, нехай витне сю картку, долучить почтову марку за 5 центів і вишле на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи":

Залучаючи почтову марку на 5 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу..........
Імя..........
Улиця..........
Почта..........

Нова адреса є:

Число відділу..........
Імя..........
Улиця..........
Почта..........

УВАГА: Член У. Н. Союза мусить подати число свого відділу у відповідній рубриці.

ВОДА В ПУСТИНІ.

Яку велику вагу має для людий вода, се можна зрозуміти, коли перенести ся гадкою у ті далекі сторони, де земля дає людям дуже мало криниць і потічків. Сївши на березі потічка, полетимо думкою за сї верби, що схилили свої вітки до води, за сї жита-пшениці, що ростуть на горі, над потічком, за далекі білі хмарки на краю неба. Наша думка полетить разом з пташкою через гори і моря. Її тінь промелькнула над потічком, і її вже нема. У нас води богато; рослини, маючи досить води, виростають великі і пишні. Але згадаємо про сторони, де ясне небо рідко посилає дощ і на сухій землі ростуть дуже бідні рослини. Дійсну ціну води знають тільки ті люди, що живуть у таких сторонах. В середній Азії, на Арабськім півострові, в пустині Сагарі, на горах Нового Сьвіта і подекуди в Еспанії кожде джерельце не тільки символ, образ житя, се — само житє; але як тільки вода щезне, люди бідніють, житє вимирає.

Східні народи, мріючи про щастє, бачать себе на берегах річок і в своїх піснях усе співають про їх красоту.

У нас знайомі, зустрічаючись, питають про здоровлє, а в східній Африці стрінувшись, питають „чи є вода". В Америці, місцями у Перу і Болівії, де чистої води дуже трудно здобути, люди часто з одчаєм дивлять ся на далекий простір неба і морських филь. Але ось вони добачують маленьку хмариночку, всї з радостию дивлять ся на неї: ось-ось вона упаде на суху землю дощем! Але хмарка розстала і розійшла ся у сухім повітрі. І так ідуть місяці за місяцями. Аж ось вітри стрінулись і примусили хмарину пролити ся на землю дощем. Всї радіють! Діти бігають під дощем і з веселим сьміхом хляпають ся в калюжах.

Після сього пустиня оживає, зелена трава і розкішні квітки вкривають її. Та не на довго... Через кілька тижнів земля репаєть ся і висихає, квітки і трава вянуть, і люди знов з жахом дивлять ся на небо: чи нема на нїм хоч маленької хмариночки.

Чужинець, переїзджаючи через села Арагонії, серед високих гір Піренеїв, бачить, що каміне, з котрих зложені хати, зліплене червоним вапном; зразу він думає, що до вапна примішали червоного піску, та потім він дізнаєть ся, що вапно розведене вином. Виноград торік уродив добре, для сьогорічного вина треба спорожнити посуду. Щоб привезти воду з долини, треба дуже далеко їхати, дорого коштує. Братиж воду з малесенького потічка, що тече недалеко, ніхто й не подумає, бо води так мало, що жінки її збирають по крапельці. То вони розводять вапно вином.

Ще більше шанує воду мандрівник, подорожний, що переїздить через піскову або каменисту пустиню. Він не знає, чи зможе дістати хоч трохи води в колодязях, що декуди стрічають ся в пустині. Ось він з радостию бачить перед собою колодязь, але роздивить ся близше і бачить, що спека висушила всю воду...

Бідний мандрівник іде далї. Не диво, коли його стомлена думка малює йому чудову картину оази, зеленого острова в безкрайній пустині. Він бачить велике озеро з блискучою, холодною водою, бачить гай пальм і зелену траву... Він поспішає, сили його прибувають від одної думки, — але скоро все щезає. То була тільки улуда, марево... Сонце пече знесилених людий і верблюдів, і пекольний червоний пісок пустині зливаєть ся на овиді з небом. І яким щасливим буде той час, коли вони побачать десь далеко-далеко темну пляму. Далеко, на краю жовтої, горячої як [illegible], піскової пустині, мріє [illegible] синьо-зелена пляма, манить [illegible] надїю. Де далї вона росте, і ось уже можна пізнати великі пальми на краю оази. Ось уже знесилені люди з худобою підходять близко і перед ними — вода, що тече і филюєть ся в пальмовім гаю.

Араби-магометани вважають зелену барву найкрасшою, найвеселійшою, як у нас — червону. Бо в нашій стороні богато зелених гаїв, садів, лугів, то наше око до зеленої барви байдуже. А там, де перед очима видко лише жовто-горячий, спалений сонцем пісок пустині — там око втїшаєть ся, коли зобачить десь зелену купу дерев: значить, там є вода, там можна підживити ся. Зелена пляма — се втїха Арабови, надія на визволене з пекольних мук сухої спеки. Через те Араби мають свій сьвятий прапор зеленої краски (як у наших Запорожців був червоний прапор). Зелена барва — сьвята для Араба. Хто з них побуває на богомілю в сьвятім місці Мекка, той носить на голові зелену повязку. І як такий умре, то й на могилі в нього поставлять памятник — стовп з зеленою повязкою.

Люди, що живуть в оазі, дуже бережуть воду і вміють добре нею користувати ся; проводять її рівчаками по саду, по грядках.

Чудова оаза, що здаєть ся подорожному раєм, є тюрмою для людий, бо вони не можуть далеко відходити від неї, бо кругом пустиня. Часом вона стає могилою для всїх, що там жили: від спеки вода загниває, заводить ся хороба і вигублює людий.

Та всеж оаза — то щастє у пекольній пустині. І саме слово оаза означає по арабськи „втїха". Араби колись пішли війною по сьвіті, опанували нові землі, тай там завели щось подібне до своїх оаз. Приміром в Андалюзії (Еспанії) бачимо сади, обгороджені камінем наче острови, а кругом них укриті порохом-піском улиці. В садку поставлені будівельки з рівними стовпами, наче пальмовими цївками; маленький потічок дзюрчить і сьвіжа вода падає на дно фонтани.

Дивлячись на наші криниці, що з них пємо холодну воду, на наші річки і потічки, спитаємо себе: які з усіх сил і богатств природи найбільшу вагу мали для людий? Чи можна сказати се про море, безкрає море, що котить филї за филями і білим шумом товпить ся на камінях берега; що дає міліонам животин і вже здавна стало вільною дорогою людям? Чи може скажемо се про красу землї — гори, що купають свої верхи в хмарах і дають притулок цілим великим народам в своїх долинах? Чи більше се можна сказати про непомітний маленький потічок, що ховаєть ся між зеленими берегами? І справді історія народів показує нам, що непомітний потічок з початку більше поміг людям, ніж океан і гори і всякі інші сили великого тіла землі. Богатство і бідність народів, їх звичаї, віра, підвалини громадського житя — залежать найбільше від того, чи богато води дає їм та земля, що на ній вони живуть.

Ось-як розказуєть ся в одній давній східній легенді про початок ворогування між трома великими расами-племенами Старого Сьвіта (білого, жовтого і чорного).

Три рідні брати вмирали без води, блукаючи по палючих пісках пустині. Аж ось вони почули журельце. Меньший брат перший добіг до води; він напив ся і скупав ся в криниці і тіло його зробило ся ніжно-рожевим. Прибіг середній брат. Води вже зіставало ся в журелі небогато і він тільки зарив ся у вохкий пісок; його тіло зробило ся золотисто-жовтим. Потім прийшов старший брат, але для нього вже не зістало ся ні краплеьки води; він тільки притулив свої руки до ледви вохкого піску і через те тільки на долонях у нього шкіра трохи посьвітлішала. З того часу брати розійшли ся і між ними почала ся ворожнеча, котра тягнеть ся до сього часу.

Так, нібито, настали народи білі, жовті і чорні.

Та легенда-казка нагадує нам, яку велику вагу для людий має вода. Европейські народи розвили ся раньше і більше від инших, в значній мірі завдяки своїм річкам і потічкам, що їх богато в Европі. Азія в значній частині покрита пустинями і сухими степами. Незграбний суходіл Африки теж має богато пустині; в инших же місцях болота, з водою нездоровою для людий. Африканські і азійські народи довгий час зіставали ся в занепаді, тоді, як европейські вийшли на верх, досягли висших ступнів осьвіти і культури. Та стара легенда каже, що брати, посварившись біля „Криниці Сварки", зійдуть ся колись біля „Криниці Згоди" і вже на віки побратають ся.

Людська доля колись залежала в великій мірі від того, де вони оселили ся. Живучи в оазі, наче на зеленім острові серед пустині, люди не могли відійти за останнє крайнє дерево своєї оази. Се зменьшувало зносини між людьми; ніяка новина до них не доходила.

Вільно кочують пастухи по степу, переганяючи худобу з одного краю його до другого. Та тут вони стрічають ся з людьми тільки біля криниці чи колодязя.

У старовину Греки досягли високого ступня культури в значній мірі завдяки тому, що на перших ступнях мали в своїй стороні богато криниць, потоків і річок. Славили їх у піснях, ставили над ними каплиці. Потічки, про які співав Гомер, веселили душу. Поети пили кришталеву воду чистих жерел і мріяли про безсмертність своїх творів.

Радіє і спочиває душа наша, коли глянемо на криницю, журельце з прозорою водою, в долині, серед зеленої трави і квіток. Міліони людий, котрих тепер уже нема, спиняли ся над тим-ж криницями і потічками, щоб підживити ся холодною водою, або хоч подивити ся в її прозорі филї. Нові народи приходили на місце давнійших, займали землю, — а потічки таксамо спокійно і радісно дзюрчали по зелених долинах і говорили людському серцю про красу житя.

К. Вільний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА, відділ 130 Українського Нар. Союза
— устроює —
В СУБОТУ, 3. МАЯ 1919 Р.
з нагоди 15-ти літного Ювилею свого істновання

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

при співучасти Українського Хору в Ню Йорку
в Народнім Домі, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

ПРОГРАМА:

I.

1. Star Spangled Banner.
2. Вступне слово...п. Йос. Мулярчук
3. Широкий луг.........мішаний хор
4. Aragonaise, J. Massenet, пияно ....п-на А. Кулик
5. Думка, Ів. Франко, декламация, уч. укр. школи, п-на М. Мулярчук
6. Ой і не гаразд, М. Лисенко.... ....мішаний хор

II.

7. Відчит..........п. Іван Солтис
8. „..." пияно......п-на Л. Пелех
9. Невірна жабка, І. Воробкевич.. ....мішаний хор
10. Little Farry Waltz, I. Streambog, пияно.........п-на Мулярчук
11. а) А ти поїхав; б) Ой візьму я коновочки, Ф. Колесса......... ....мішаний хор
12. Скрипкове соло....п. Л. Опришко
13. Кобза, Г. Давидовський..міш. хор

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ.

Дірігент п. М. Гундич.
Музика тов. ім. Лисенка.
ВСТУП 50 ЦНТ.
Початок о годині 8-мій вечером.

Родимці! Отсим Братство св. Володимира в Ню Йорку має честь запросити Вас на концерт, який звеличить 15-ти літний Ювилей його істновання. Хто інтересує ся організацією, хто вірить, що в злуці сила, хай приходить, бо після нього буде приниматись нових членів до братства без вступного, а до Укр. Нар. Союза після статута. 50-52 КОМІТЕТ.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць цьвітень 1919 р.

ПРИХІД:

Від.	Заплатили	Від.	Заплатили
1.	309.94	144.	58.13
2.	82.17	145.	22.22
3.	41.28	146.	98.69
4.	57.06	147.	139.90
5.	45.81	149.	57.26
6.	28.01	150.	18.86
7.	107.00	151.	57.99
8.	27.33	152.	22.18
9.	83.70	153.	25.74
10.	147.39	154.	26.82
11.	6.63	155.	392.50
12.	105.58	156.	30.33
13.	43.34	157.	13.00
14.	35.17	158.	26.27
15.	37.83	159.	33.91
16.	27.34	160.	81.71
17.	39.61	161.	28.64
18.	79.28	162.	24.92
19.	13.30	163.	21.48
20.	132.58	164.	46.08
21.	18.62	165.	110.57
22.	48.38	166.	15.02
23.	31.92	167.	13.20
24.	62.44	168.	118.01
25.	21.23	169.	21.47
27.	67.45	170.	178.37
28.	86.25	171.	48.88
29.	96.57	172.	44.34
30.	24.95	173.	30.79
31.	11.54	174.	47.22
32.	27.15	175.	60.70
33.	26.04	176.	15.89
34.	59.03	177.	9.90
35.	35.31	178.	15.47
36.	35.41	179.	148.29
37.	40.57	180.	27.28
38.	176.65	181.	36.01
39.	40.73	182.	27.71
40.	10.85	183.	33.33
42.	63.77	184.	28.90
43.	13.74	185.	32.63
44.	72.51	186.	68.46
45.	90.95	187.	23.35
46.	30.72	188.	26.32
47.	20.67	189.	13.01
48.	63.92	190.	13.20
49.	37.95	191.	41.82
50.	17.30	192.	22.70
51.	26.38	193.	118.04
52.	18.46	194.	20.99
54.	41.83	195.	28.54
54.	23.89	196.	27.27
55.	45.20	197.	19.75
56.	57.60	198.	28.75
57.	60.35	199.	9.51
58.	38.52	200.	55.11
59.	56.98	201.	40.14
60.	18.28	202.	18.18
61.	76.54	203.	44.11
62.	59.54	204.	22.89
63.	174.45	205.	19.86
61.	30.71	206.	74.83
65.	141.21	209.	117.25
66.	56.70	210.	31.35
67.	79.41	211.	59.68
68.	31.30	213.	162.11
69.	77.23	214.	22.35
70.	193.10	215.	34.21
71.	21.83	217.	198.02
72.	50.24	218.	205.98
73.	19.47	220.	75.91
74.	63.99	221.	204.13
75.	62.63	223.	109.49
76.	158.34	224.	11.93
77.	52.37	225.	54.92
78.	101.87	228.	43.07
79.	9.27	229.	103.31
80.	39.72	230.	109.40
81.	115.29	233.	49.34
82.	20.08	234.	132.47
83.	66.65	235.	85.39
84.	10.51	237.	79.74
86.	115.54	238.	5.42
87.	60.23	239.	130.46
88.	14.28	241.	36.17
89.	14.80	243.	68.71
90.	44.12	244.	19.95
91.	127.15	245.	69.22
92.	14.79	246.	23.19
93.	22.90	247.	152.83
94.	31.77	248.	89.89
95.	40.66	251.	49.50
96.	102.19	254.	94.96
97.	11.05	255.	59.53
98.	81.03	256.	19.94
99.	108.68	258.	24.02
100.	16.37	259.	104.76
101.	41.95	261.	20.47
102.	220.41	262.	18.25
103.	90.30	263.	19.26
104.	148.46	270.	141.49
105.	84.94	273.	25.97
106.	256.94	274.	87.09
107.	55.00	276.	218.57
108.	47.62	277.	24.66
109.	95.00	278.	36.89
110.	34.61	282.	64.98
111.	36.57	283.	58.13
112.	125.33	286.	35.30
113.	59.90	288.	70.23
114.	45.36	290.	26.46
115.	24.94	291.	26.03
116.	27.96	292.	100.17
117.	71.67	293.	7.60
119.	22.50	295.	90.19
120.	79.53	296.	96.78
121.	19.10	300.	244.03
122.	10.20	301.	108.54
123.	34.77	303.	18.35
124.	53.10	305.	14.04
125.	24.22	308.	68.40
126.	17.74	314.	10.14
127.	66.14	315.	8.24
128.	26.50	316.	96.40
129.	16.71	317.	46.66
130.	139.17	318.	49.96
131.	18.88	320.	24.60
132.	92.09	321.	42.10
133.	168.26	322.	31.58
134.	27.52	323.	22.94
135.	26.12	324.	69.04
136.	120.50	326.	82.63
137.	40.59	330.	100.10
138.	25.73	332.	42.18
139.	32.32	336.	136.23
140.	53.43	338.	188.24
141.	22.28	339.	64.41
142.	110.13	341.	60.57
143.	48.75	342.	78.81

Від.	Заплатили	Від.	Заплатили
344.	13.22	373.	9.93
347.	13.56	379.	58.94
349.	32.89	380.	32.68
350.	53.68	381.	10.49
351.	22.74	384.	102.78
354.	30.66	385.	31.48
355.	30.38	388.	91.29
357.	23.19	391.	27.33
363.	66.68	392.	8.87
364.	51.71	393.	29.45
365.	52.63	396.	66.09
367.	59.93	400.	54.88
369.	92.37	401.	22.44
370.	89.92	402.	13.18
371.	38.31		

На сплату морґечів..	2.910.00
Процент від морґечів	230.68
Процент від бондів..	1.004.98
Сирітська часть по бл. Ів. Несторовськім, від. 258	300.00
Прихід за цьвітень..	22.770.77

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Мих. Драґан, від. 63.	1.000.00
Ник. Явор, від. 292..	100.00
Марія Феленчак, від.18	250.00
Рудольф Шклярик, від. 237	1.000.00
Настя Луців, від. 104	500.00
Іван Несторовський, від. 258	500.00
Іван Демків, від. 322	500.00

Запомоги з фонду убогих:

Іван Фрич. від. 229..	50.00
Іван Клун, від. 24....	50.00
Пос. Гуменюк, від.233	50.00
Вас. Кохан, від. 2....	50.00
Дм. Луців, від. 104..	50.00
Я. Мандрух, від. 229	100.00
Ів. Мисливий, від. 230	50.00
Стефан Вільчинський, від. 239	50.00

Виплати з фонду сирітського:

Кальо Лоський, від.79	125.00
На руки опікуна чужинецького майна у Вашінґтоні передано	7.880.50

Розходи адміністраційні:

Платня Голов. Уряду	340.00
Платня помічника...	90.00
„Свобода" за орґан.	2.197.37
„Свобода" за роботи	569.06
Видатки офісові і адміністраційні	124.34
Справи правні	634.41
Разом	16.190.68

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Прихід за цьвітень..	22.770.77
Готівка з марта.....	109.056.92
Разом	131.827.69
Розхід за цьвітень..	16.190.68
Готівка з кінцем цьвітня остає	115.637.01

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	115.637.01
Бонди	237.647.00
Морґечі	49.350.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	23.000.00
Разом	445.134.01

Стан довжний:

Фонд посмертний....	178.005.08
„ резервовий ...	122.786.33
„ адміністр.	29.086.94
„ убогих	9.318.12
„ народний	5.195.59
„ конвенційний .	6.775.16
„ сирітський ...	93.966.79
Разом	445.134.01

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь)

ПОШУКУЄТЬ СЯ ДЯКО-УЧИТЕЛЯ

до гр.-кат. Церкви в Cohoes, N. Y. Услівя сл.: 1) Мусить мати гарний, теноровий голос. 2) Знати добре нотний церковний і сьвітський спів. 3) Мусить провадити денно школу (около 100 дітий). 4) Найдальше до 2-ох місяців мусить дати представлене, аматорську виставу або хор. концерт. 5) Мусить бути самосьвідомим Українцем. 6) Першість мають ВП. Дякоучителї, котрі потрафили би заложити банду. 7) Хор тут істнує один з лучших на околицю, вишколений ще бл. п. Тимкевичом. 8) Єсли ще не стоїть, мусить вписати ся до Товариства „Дякоучителїв". 9) Має бути тверезий, не ароґантський, що до обходжуваня з людьми і сьвящеником. 10) Може бути жонатий або самотний. Партачі, хай не пхають ся. 11) Платня на початок 60 дол. місячно і доходи, пізнійше більше. Зголошеня прошу слати або через Товариство Дякоучителїв, або впрост на адресу: 49—

REV. JOHN OSTAP,
Ruth. Cath. Priest,
198 Ontario St., Cohoes, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з приємним, високим, теноровим голосом, може провадити хор, давати представленя, устроювати концерти і провадити школу, грає рівнож на пянї, пошукує відповідної посади. Посаду може обняти сейчас. Ласкаві зголошеня слати до: „DIAKOUCZYTEL A. X.", c|o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 50-53

Пошукуєть ся в важній справі **ГРИНЬКА МИХАЛЕЧКО,** родом з Дібща, повіт Бережани, Галичина. Послідно перебував в Клівленд, Огайо, де має жінку. Хто би про него знав або його жінки адресї, буде ласкавий зголоситись до: D. M., c|o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 51-2

Пошукую свого шваґра **ВАСИЛЯ ШЕРЕМЕТУ,** з села Лежахівка, повіт Скалат, Галичина. Хто би про него знав або він сам, прошу зголосити ся до: JOHN SLOBODZIAN, 125 Nash Road, New Bedford, Mass. 51-53

ПОШУКУЄТЬ ся Українця першої кляси режісера до українських драматичних штук. Може бути заразом і дірігентом. Платня після умови. Голоситись на адресу: „N", c|o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 50-2

Пошукую Миколу Кардача і Анну Волянську. Походять з села Теляче, Підгаєцького повіту. Тепер перебувають в Ню Йорку. Хто би про них знав, або вони самі, нехай зголосять ся до: МИХАЇЛ КЕРНИЧНИЙ, Українська Книгарня, 41 East 7th Street, New York, N. Y. 50-52

Пошукую свою знакому **МАРІЮ МОЙСЕЙ** по мужеви, з села Деревляне, повіт Камінка Струмілова, Галичина. Хто би за неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: JOHN KICUK, 1203 South 2nd St., Philadelphia, Pa. 50-52

Пошукую своїх товаришів, синів **ВИНІЦЬКОГО,** з села Базар, Чортків, Галичина. Хто би про них знав, прошу повідомити A. LIPINSKY, 123 Westcott St., Rochester, N. Y. 52

Пошукую в дуже важній справі свою сестру **АННУ ДРОПКО,** з села Соколова, повіт Ліско, Галичина. Відїхала 3 місяці тому з Михайлом Сениць в околиці твердого угля, або коло Пітсбурга, Па. Хто би про них знав, прошу менї написати. PAUL DROPKO, 518 Market St., Newark, N. J. 51-53

Пошукую **МИХАЙЛА БИДНАРЧУКА.** Послїдними часами перебував в Міннеаполіс, Мінн. Хто би про него знав і дасть менї про його адресу знати, дістане $5.00 нагороди. NATALKA MAZUR, 706 Reynolds Ave., Kansas City, Kans. 52

ПОТРЕБА першорядного плетенкаря візків дитячих (reed worker), котрий би умів обрамовувати. Добра платня. LIBERTY GO-CART CO., 92 Montgomery Street, Jersey City, N. J. 50-52

ПОЛОНЕНІ Українці в італійській неволи, пошукують отсею дорогою своїх знакомих та краянів, які проживають в Америці, щоб ласкаво поспішили їм з матеріяльною помочию. Пошукують: Стефан Ковалюк, син Якова, з села Кривча, повіт Борщів. Стефан Яловеґа, село Глубічка, повіт Борщів. Михайло Федишин, село Нижбірка, повіт Гусятин, пошукує Романа Кузьму. Андрей Ласій, з села Осовець, повіт Бучач. Іван Ляпчук, з села Торговиця, повіт Городенка. Михайло Слободзян, з села Мислова, повіт Скалат, пошукує Гринька Калмук і Доськи Мотик, всї з Галичини. Адреса до них: P. ol W. Montello, Camp A. P. O. L. I., No 6|345, Italy. 52

ПОШУКУЮ свою жінку **КАТЕРИНУ КОГУТ** (з фамілії Цибак), з села Ясінь, повіт Ліско, Галичина. Втікла від мене ще 15. серпня 1918 р. з бордером **Захарком Бутрин,** з села Чистилище, повіт Тернопіль, Галичина. Забрали з собою 2 дітий, 9-літну дівчинку Марію і хлопця Івася, однорічного. Жінка худа, жовтаве волосе, на переді 2 золоті зуби, віком 27 літ. Її любовник малого росту, около 23 роки, жовтавий. Лишили мене з двома дрібними дітьми. Хто би про них знав і дасть менї знати, дістане $25.00 нагороди. Або Ти сама жено, як перечитаєш се оголошене, поверни до мене, а все Тобі забуду, най наші діти не блукають. MIKE KOHUT, 70 Tames Ave., Hellertown, Pa. 52-54

ФАРМИ! ФАРМИ! 50 акрова фарма в околици Ром, Н. Й., недалеко від моеї фарми, а я би собі бажав, щоби тут осїло більше наших фамерів. На фармі є 5 коров, 2 коний, безроги, кури, трохи лїса, ціна $2.500, тисячу долярів готївкою, решта на сплату.

Друга фарма 105 акрів землї, з коровами, кіньми, забудованем та з усїми фармерськими приборами за $5.200. По близші інформації прошу зголошувати ся до Українця-фармера на адресу: W. KULA, R. F. D. 4, Rome, N. Y. 51-52

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

16 бомб найдено на почті в Ню Йорку.

Цілий широкий простір Злучених Держав заалярмований конспірацією проти визначнійших людий в американських суспільних кругах. На головній почті в Ню Йорку найдено 16 пакунків, адресованих до визначних людий в ріжних сторонах держави, а в кождім пакунку находила ся бомба. Особами, для яких призначено бомби, є:

Міністер почт, Борлезон;
Міністер справед., Палмер;
Судія Гольмс з Ню Йорку;
Судія Лендіс, з Шікаґо;
Іміграційний комісар Камінетті, з Вашінгтону;
Іміграційний комісар Гов, з Ню Йорку;
Судія Фонк, з Ню Йорку;
Голова іміграційної комісії парляментарної, Борнет;
Міністер праці Вілсон;
Окружний прокуратор Фікерт, в Сан Франціско, і його помічник Кунґа;
Генеральний прокуратор Пенсильванії, Шефер;
Губернатор Пенсильванії, Спрул;
Стейтовий сенатор Ейр, з Честер, Пенсильванія;
Вілліям Лямар, з міністерства почти, у Вашінгтоні;
Бувший сенатор з Джорджії, Гардвік;
Мейор Гайлен, з Ню Йорку;
Мейор Гансон, з Сієтл, Вашінгтон;
Поліційний комісар Енрайт, з Ню Йорку;
Мільонери Ракефелер і Морґан.

Всі повисші особистости є, в очах робітничих провідників, ворожо настроєні супроти робітництва, і з тої причини підозрівають, що бомби приготовили анархісти. Судія Лендіс, з Шікаґо, переводить розправу проти 100 промислових робітників сьвіта і всіх засудив на тяжкий арешт; прокуратор Фікерт, з Сан Франціско, переводив процес Мунея, засудженого на досмертну вязницю; мейор Гансон, з Сієтл, зломив у місті загальний страйк; мейор Гайлен, з Ню Йорку, заборонив соціялістам сходити ся на публичних місцях; міністер Борлезон нищить соціялістичну пресу; міністер Палмер видав розказ депортувати всіх радикальних чужинців; Ракефелер і Морґан, будучи капіталістами, є природними ворогами робітництва.

З приводу найденя сих бомб повстав загальний переполох в цілім краю. Пенсильванійські власти видали розпорядженє ревідувати кожду почтову посилку, адресовану до котрого-небудь державного, стейтового або громадського урядника. Тайна поліція взяла ся до роботи. Сподівають ся в найблизшім часі многих арештовань.

Сьвяткованє Першого Мая.

Сьвяткованє робітниками дня Першого Мая відбуло ся подекуди спокійно, а в деяких місцевостях Злучених Держав навіть дуже кроваво.

В Клівленд, Огайо, маніфестація замінила ся в демонстрацію, коли військовий лейтнант казав жовнірови, котрий ніс червоний прапор попереду походу, щоби він кинув його. Жовнір не послухав і з тої причини почала ся бійка, в якій обі сторони уживали ножів, револьверів і иншого оружа. Робітники були би побили жовнірів, коли би не була прийшла на поміч кінна поліція. Поліцаї їхали кіньми просто на товпу і тоді почала ся властива траґедія сучасности. Поліція почала стріляти до робітників, робітники до поліції і жовнірів. Поліційним коням розпорювано животи ножами. Аж при помочи двох військових тенків розігнано розюшену товпу. На „полі битви" впав один робітник трупом, 20 тяжко ранених, а 70 арештованих. Жовнїри відтак цілком здемолювали будинок, де містила ся головна квартира соціялістів. Між жовнірами є також много ранених.

В Бостон, Массачусетс, поліція розігнала маніфестантів. Арештовано 116 осіб. Була перестрілка, в якій ранено одного поліцая. — В Дітройт, Мішіґен, вийшло на страйк 12.000 робітників, які хотіли маніфестувати, але поліція розігнала маніфестантів.

В Шікаґо, Іллінойс, день перейшов без проливу крови. Поліція заборонила маніфестацію. Арештовано 17 осіб.

В Ню Йорку жовніри вдерли ся до нового будинку соціялістичної газети „Кол", де директоря видавництва мали свої зборн. Жовніри поставили присутним відповідні домаганя, а коли сї спротивили ся сим домаганям, жовніри почали нищити літературу і инші річи, які находили ся на видним місци, та вигнали на улицю всіх учасників нарад. Опісля в канцелярії видавництва подано до відома, що наслідком сього нападу 11 членів редакційного персоналу забрано до шпиталю, а з них 7 таки там остали ся.

Професори орґанізують ся.

Настали тепер такі часи, що хто бажає поліпшеня своєї долі, той мусить орґанізувати ся. В тім напрямі найкрасший примір дають професори Гарвардського університету, в Кембрідж, Массачусетс. Вони домагали ся від заряду університету підвишки платні. Заряд відкинув їх доманагє. Професори зорґанізували ся тепер в учительський союз і получили ся з центральним робітничим союзом в Бостоні. Вже сам факт, що професори зорґанізували ся в союз для виборення красших услівій платні, змусив заряд університету цофнути свій спротив і уділити професорам підвишку. Професори загрозили, що на случай, як їм не уділить ся підвишки, вони вийдуть на страйк. Після нової системи професори будуть побирати найбільше 5.000, а найменьше 2.500 долярів річної платні.

Вісконзин не є проти чужинців.

Підчас коли много стейтів, а навіть федеральні законодатні круги стали на становищи протичужинецьким, то доси одинокий стейт Вісконзин став на цілком відмінній плятформі, став в обороні чужинців. Сойм спротивив ся домагатись від парляменту депортованя всіх інтернованих чужинців.

Постріляв лікаря, коли померла його жінка.

В Клівленд, Огайо, арештовано поліцая Андрія Кіка, котрий постріляв лікаря д-ра Оттона Міллера, котрий бореть ся тепер зі смертю в міськім шпитали. Після заяви поліції, Кік пійшов до канцелярії д-ра Міллера і домагав ся, щоби він заплатив кошти похорону його жінки, котра померла в лютім з причини недбалости лікаря, як каже Кік. Коли лікар відмовив просьбі, Кік вистрілив до нього з револьвера і ранив його тяжко. Кік каже, що його жінка була би жила, коли би др. Міллер був взяв ся оперувати її.

Кілько коштує американський уголь в Европі.

Тона угля, за видобуте котрої углекоп не бере навіть 25 центів, коштує в Америці около 10 долярів, а в Европі чотири рази більше. Тона американського угля в гуртовній продажи коштує в Бордо і Гаврі (Франція) $22.50; в Марсилії (Франція) $26.00; в Антверпії й Ротердамі (Голяндія) $22.50; в Готенбургу (Швеція) $26.60; в Стокгольмі (Швеція) $28.00; в Копенгазі (Данія) $27.00; в Неаполи (Італія) $26.00; в Трiєсті, Венеції і Фюме $31.00 — Треба мати на увазі, що сю ціну платять лише великі купці, а населенє, яке купує сей уголь у купців, мусить платити за тону майже десять долярів більше від вище поданої ціни. Підсю пору Америка висилає до Европи около 25.000 тон угля денно.

Пшениця вдала ся найкрасше в Канзас.

Українські господарі певно дуже цікаві знати, де сього року вдала ся найкрасше пшениця. Отже секретар рільництва стейту Канзас каже, що власне в тім стейті вдала ся пшениця найкрасше. Сьогорічні жнива в Канзас будуть найбільші і найбогатші в історії всіх стейтів Злучених Держав. Пшеницею засіяно 10.758.000 акрів поля, з чого сподівають ся зібрати більше ніж 215,000.000 бушлів пшениці, вартости 475,000.000 долярів.

Благословенство проґібіції.

Найбільше проґібіційне місто в сьвіті, Дітройт, сьвяткувано 30. цьвітня 1919 річницю введеня проґібіції. Зроблена на поготівлю статистика виказує, що проґібіція принесла мешканцям міста і самому містови велику користь. Грошеві ощадности за проґібіційний рік зросли о 26,000.000 більше ніж в попереднім році. Морди, убийства, самовбийства, насильства і рабунки зменьшили ся в місті о 50%. Театри натомісць мають більше гостий ніж колись, і значно богатіють.

Львиця стерроризувала ціле місточко.

Львиця, яка є власностию цирку братів Куків, у Вудбури, Н. Дж., вирвала ся з клітки і убила Мурина, котрий доглядав її. Львиця, вирвавши ся з клітки, почула ся панею на волї. Вона вирвала ся з цирку і побігла улицями. 6.000 мешканців місточка попали в неописаний переполох. Матери повибігали на улиці за своїми дітьми. Телефонічно повідомлено учителів, аби не випускали на улицю дітий. Всі мешканці позачиняли щільно двері своїх домів. Згодом фармери зоружили ся в рушниці і револьвери та пустили ся в погоню за львицею. Убив її Вілiям Міллер, стріливши до неї кілька разів з рушниці. Львиця, одержавши около 100 куль, впала нежива.

Ціла ся траґедія двох, чоловіка і зьвіряти, наступила з вини Мурина. Львиця пестила ся з двома своїми маленькими, коли Мурин прийшов чистити її клітку. Він загнав її до другої клітки, але не защіпив дверий. Відтак почав передавати маленькі львята. Коли се побачила львиця, жаль їй стало своїх дітий і вона кинула ся до дверий, які зараз отворили ся. Тоді вона вхопила Мурина за карк і вбила його на місци, а відтак вирвала ся з клітки на волю, де по короткім часї і сама стрінула смерть.

„Січові Вісти".

Вже вийшло з друку і продаєть ся чергове число „Січових Вістий" (за май 1919), органу Січової Орґанізації Українців у Злучених Державах,

Зміст: 1) Українська мирова делеґація в Парижи (шість портретів) 2) О. Ковальський: Патріотизм (наукова розвідка); 3) Хронольоґія важнійших подій на Україні; 4) П. Куліш: Сила; 5) Мімоза: З весною (вірш); 6) Марко Скритий: Січовим Стрільцям (вірш; 7) З хінських поезій; 8) М. Грушевський: Нам брак національного житя; 9) Олімпійські ігрища; 10) Джордж Еллен Інґленд: Як я держу ся при добрім здоровлю (практична розвідка); 11) др. Евген Левицький: Віра сучасного чоловіка; 12) Тома Торедей: Саніталіст; 13) Фізичні вправи для шкільної дітвори (редакційна стаття); 14) Микола Віконський: Фата Морґана (вірш); 15) Микола П. Дячишин: Не стійте здалека; у бій! (поклик); 16) Т. Якимчук: В подорож (вірш надісланий з Парижа); 17) Осип Логин: До Січи приступайте (вірш); 18) Рефлексії; 19) Т. Якимчук: Житеві таємниці (вірш надісланий з Парижа); 20) Мультатулі: Пігмей (оповіданє); 21) М. Дячишин: На вістрю ножа; 22) Ів. Ющишин: Що таке родина; 23) М. Грушевський: Народня сила; 24) В. О'Коннор Вілинська: Вимоги житя; 25) О. Пушкін: Я вас любив (вірш); 26) Д. Якимів: український нарід і його типові представники (розвідка); Мих. Рудиньский: В задумі (вірш).

Поодиноке число „Січових Вістий" коштує 10 центів; цілорічна передплата виносить $1.-00. Оказове число висилаєть ся за надісланєм 10 центів.

Адреса:
„SICHOVI VISTY"
217-19 E. 6th St., New York City.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.

РОБІТНИКИ ЗАНЯТІ В СТАЙНЯХ (СТЕЙБЛМЕН).

Загально звісне наше прикре положенє. Причина лежить в нашій байдужности. В юнії сила. Робітник, який в ній не стоїть, є забавкою в руках роботодавця. 51-52

Тому приходіть всі громадно на ЗБОРИ які відбудуть ся в неділю, дня 4-го мая 1919 р., о годині 1-ій пополудни і другий раз о годині 8-ій вечером того самого дня в „Оріентал Палас", під ч. 145 Суфолк ул., Ню Йорк, Н. Й.

Ціль зборів є зорґанізувати Вашу юнію. Дискусія вільна. Вступ даром. Гості раді. Не відкладайте, бо час дорогий.

Тимчасовий Комітет.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляєть ся всіх, котрі підписали контракти до роботи при цукрових бураках, аби ся зголосили сеї неділі, 4. мая, від 1. до 5. години пополудни, напевно, до шторy Z. WOLINSKY, 118 E. 3rd St., New York для відобраня карток управнених до подорожи, бо хто не відбере собі таку картку, не може їхати. Коли би ще хто хотів поїхати, най прибуде також сеї неділі до підпису контракту. Відїзд з Ню Йорку во второк, 6. мая 1919.
52 MICHIGAN SUGAR CO.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ТЕАТР УКР. НАРОДНОЇ ГРОМАДИ
217 E. 6th St., New York, N. Y.
В НЕДІЛЮ, 4. МАЯ 1919 Р.
на користь
Гімнастичного Товариства „Січ" в Ню Йорку, Н. Й.
відограє

ТАРАС БУЛЬБА ПІД ДУБНОМ

драма в 4. діях по Н. В. Гоголю, К. Писанецького.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Тарас Бульба, козацький полковник .... п. С. Баюс
Соломія, його жінка ....п-ні Задорецька
Остап, їх син .... п. М. Соловський
Андрій, їх син .... п. В. Лазута
Дмитро Товкач, осаул .. п. І. Іваненко
Семен Гуня, кошовий атаман .... п. І. Матофій
Пилип Квач, курінний атаман .... п. В. Слободзян
Семен Сорока, курінний атаман .... п. Т. Михальчук
Лагода, січовик .... п. М. Боднар
Бородавка, старий запорожець .... п. Федун
Петренко, козак ... п. Ю. Михайленко
Бужинський, польський магнат дубенський воєвода .... п. О. Плескун
Людвика, його дочка панночка .... п-на М. Климкович
Татарка, невольниця, прислужниця панни Людвики .. п-на Т. Семчишин
Попель, польський полковник .... п. Д. Шагай
Янкель .... п. Й. Мулярчук
Корженко, козак .. п. М. Щиґельський
1-ий сотник .... п. М. Василенко
2-гий сотник .... п. К. Дмитрович
Панас, сердюк Тараса .... Н. Н.
Козаки Запорожці і ляцькі жовніри.
Річ діє ся на Україні в 17-ім столїтю.

Режисер п. С. Комишевацький.
Діріґент п. М. Гундич.
Музика тов. ім. М. Лисенка.
Початок точно о год. 6.30 веч.
Вступ $1.00, 75 і 50 цнт.

Українці! Чи хотілиб Ви на хвильку перенести ся духом в тї славні, минулі козацькі часи, козацьку бувальщину, то приходіть на се представленє, се щось надзвичайне! Не опустіть! Не пожалуєте!

Здорові були! 51-52
Гім. тов. „Січ".